БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 191 (19.862). ● 1987 йил 20 август, пайшанба ● Баҳоси 3 тийин.

ДОЛЗАРБ СОЦИАЛ ВАЗИФА

ҲАР БИР ОИЛАНИ АЛОҲИДА КВАРТИРА БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА ҚАРАТИЛГАН ТАШАББУС ВА ИНТИЛИШЛАР ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНСИН

Кейинги вақтда уй-жой масаласи ўткирлашиб кетгани сир эмас. Бу аҳволни ўнглаб олиш заруратига партия ва ҳукумат адолатли баҳо берди. Партия XXVII съезди ҳар бир оилани яқин беш йилликлар мобайнида алоҳида квартира билан таъминлашни муҳим, долзарб вазифа дея эълон қилди. Партиямизнинг бу тадбирини мамлакатимиз меҳнаткашлари зўр мамнуният билан кутиб олдилар.

Айни пайтда уй-жой бинолари барпо этиш суръати тезлашиб бораётганидан далолат берувчи мисоллар кўп. Масалан, ҳозир икки ойга яқин муддат ичида мамлакатда тикланаётган уй-жой бинолари 1 миллион аҳолига эга шаҳарни уй билан таъминлашга етарли. Бироқ уй-жой олиш учун навбатда турувчилар рўйхати қисқараётгани йўқ, — янги оилалар сони янгидан қурилаётган квартиралар сонига қараганда илдамроқ кўпайиб бормоқда.

Албатта, уй-жой бинолари тикланиши суръати биринчи галда қурилиш комплексининг муваффақиятли ишлашига боғлиқ. Тармоқда бошқарувнинг янги, самарали иқтисодий усулларини жорий қилиш, тўла хўжалик ҳисоби, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, ўз харажатларини ўзи қоплаш тарзида ишлашга ўтиш, коллектив пудрат афзалликларидан фойдаланиш уй-жой қурилиши суръатини тезлаштира бориб, сифатини яхшилаш имконини бериши аниқ.

Тўғри, булар яқин истиқболда самара келтириши тайин. Лекин айни кунларда уй-жой фондини тез кўпайтиришнинг муҳим резервлари ҳам борки, бу соҳада синчковлик билан ва ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлаш талаб қилинади. В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси дирекцияси, партия ва касаба союз комитетларининг Горький автозаводи тажрибаси асосида ишлаб турган ҳар бир ходимни алоҳида квартира билан таъминлашга оид ташаббуси ҳам ибратлидир.

Авиасозлар партиянинг уй-жой проблемасини ҳал этишни жадаллаштириш соҳасидаги куч-ғайратларни активлаштиришга таллуқли йўл-йўриқларидан келиб чиқиб бирлашмада партия ташкилотининг ташаббуси билан «2000 йилгача корхона ходимларининг ҳар бир оиласини алоҳида квартира билан таъминлаш комплекс программаси» ишлаб чиқилди ва у тасдиқланди. Уч беш йиллик давомида 500 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш, шу жумладан 270 минг квадрат метр уй-жойни хўжалик усулида ишга тушириш кўзда тутилди. Шунингдек, корхонани кенг кўламда реконструкциялаш ва техникавий қайта жиҳозлаш шароитида бирлашманинг ўз кучи билан бир қанча социал ва маданий-маиший объектлар барпо этилади.

Бу, чиндан ҳам шу куннинг руҳи асосида, меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилаш соҳасида қўйилган жиддий қадам. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси бирлашма маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари уй-жой проблемасини ҳал этишни жадаллаштириш, белгиланган квартираларнинг катта қисмини корхонанинг ўз кучи билан қуриш юзасидан бошлаган ибратли ишини маъқуллади.

Республика шаҳар ва қишлоқларидан Тошкент авиасозлари ташаббусини қўллаб-қувватлашга бағишланган хат-хабарлар келиб турибди. Бухоро сут комбинати коллективи тошкентликлар бошлаган ибратли ҳаракатдан илҳом олиб, корхонада уй-жой кооперативи тузди. Комбинатга яқин хўжаликдан ер майдони ажратилади. «Ўзагропромстрой»нинг 1-тресги комбинат меҳнат аҳлига замонавий коттежлар қуриб берадиган бўлди. Бундай мактублар Фарғона водийси областларидан, Қашқадарё ва Хоразмдан, шунингдек қатор хўжалик ва ташкилотлардан ҳам келиб турибди.

Илғор корхоналарнинг партия ва касаба союз комитетлари хўжалик органлари билан баҳамжиҳат ишлаб, меҳнаткашларни уй-жой билан таъминлаш муддатларини қисқартириш чораларини кўрмоқдалар. Бунда кооператив усули, пайчилик асосида иш тутиш, хўжалик маблағидан фойдаланиб уй-жой бинолари қуриш кенг ёйилиб бораётганлигини таъкидлаш керак.

Бироқ аҳолини уй-жой билан таъминлаш—мураккаб масала. Баъзи бир коллективларда уй-жой олиш учун рўйхатга ёзилганлар сони кўплигидан айрим корхоналар раҳбарлари ваҳимага тушмоқда. Ваҳимага сабаб бўладиган ҳеч қандай воқеа содир булаётгани йўқ. Бўлмаса уй-жой билан таъминлашни тезлаштиришда корхоналар раҳбарларига нима етишмаяпти! Бир сўз билан айтганда, уларда ишга ижодий муносабат, ташаббускорлик, тадбиркорлик етишмаяпти. Аслида улар ортиқча ташвишдаҳмазадан, масъулиятдан чўчимоқдалар. Истеъмолчилик кайфиятига барҳам берадиган мавжуд имкониятлар ва резервлардан фойдаланишда қатъият етишмаяпти. Қуйидан бошланган ташаббусни очиқча рад этиш ишқибозлари йўқлиги маълум. Негаки, буни замон кўтармай қолди. Лекин ташаббус қанотини чилпиб қўйишга одатланиб қолган, янгиликнинг ҳаётга йўлланма олишига норасмий ғов бўлиб, алмисоқдан қолган қоида-ю, инструкцияларга вужуди билан ёпишиб олаётганлар бор, холос.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси тошкентлик авиасозлар ташаббусини меҳнат коллективларида кенг ёйиш вазифасини қўйди. Область, шаҳар, район партия комитетларига, ишлаб чиқариш коллективларининг бошланғич партия ташкилотларига корхонанинг ишлаб топилган маблағлари ва ўз кучи ҳисобига уй-жойлар, бошқа социал-маданий-маиший объектлар қуришни кўпайтириш учун мавжуд резервлардан фойдаланиш чора-тадбирларини кўриш таклиф этилди.

Авиасозлар бошлаган ҳаракат кўпчиликнинг мулки бўлиб қолиши учун тегишли хўжалик органлари ва республика ташкилотлари жиддий амалий ёрдам кўрсатишлари зарур. Лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш соҳасидаги тадбирлар кечиктирилмаслиги керак. Ўзбекистон ССР Госплани, республика Госснабининг пландан ташқари уй-жойлар тиклашга зарур материалларни ажратиб беришдаги тегишли амалий ёрдами кучайтирилиши талаб қилинади.

Маҳаллий партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари хўжалик органлари билан биргаликда янги шонли ҳаракатнинг ҳамма ерда қўллаб-қувватланиши юзасидан тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга оширишга даъват этилганлар. Шундай қилиш давлатдан бериладиган уй-жойга кўз тикиб тураверишь кайфиятларига барҳам беради. Янги ташаббуснинг асл моҳияти ҳам шу.

Қайта қуриш ва жадаллаштириш даври талаблари даражасида иш тутиб, кам самара берадиган эски усуллардан қанча тезроқ воз кечсак, бошқа соҳалардаги каби уй-жой билан таъминлашда ҳам шунча кўпроқ илгарилаб бориш мумкин.

Қурилиш конвейерининг қудрати ортиб боришини инкор этмаган ҳолда, имкониятларни ишга солиб ишчи-хизматчиларнинг шахсий мадади билан уй-жой масаласини эртароқ ҳал этиш ташаббускорлари сафини кенгайтирайлик. Ана шунда йирик социал вазифа — ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш масаласи муваффақиятли ҳал қилинади.

МАҚОЛА ВА НУТҚЛАР ТЎПЛАМИ

Иосип Броз Тито «Танланган мақола ва нутқлари» бир томлиги босилиб чиқди. Унга 1941 йилдан 1979 йилгача бўлган даврдаги асарлар киритилган. Мақола ва нутқларда В. И. Ленин таълимотининг, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг халқаро аҳамияти, Югославиядаги революцион жараённинг ривожланишига таъсири кўрсатилган. Ташқи сиёсат масалаларига, СССР билан ЮСФР, КПСС билан ЮКС ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга катта эътибор берилади.

Эълон қилинаётган материаллар Югославиядаги социалистик қурилиш тажрибаси билан чуқурроқ танишиш имконини беради.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ОКТЯБРЬ 70 — Меҳнат зафарларимиз — шонли юбилейга!

БЎЛИҚ КЎСАКЛАР

Москва районидаги «Ленинизм» колхози далаларида мўл «оқ олтин» ҳосили етиштирилмоқда. Ҳар туп ғўзада 5—6 тадан бўлиқ кўсаклар бор. Бунга осонликча эришилгани йўқ. Экин майдонлари беш марта чуқур культивация қилинди, 2 марта кетмон чопиғидан ўтказилди, 3 марта озиқлантирилиб, оби-тобида суғорилди. Чеканка вақтида, сифатли бажарилди. С. Абдуназаров, М. Олимжонов, А. Ҳакимов бошлиқ бригадаларда дала ишлари, айниқса, намунали олиб борилмоқда.

Хўжаликда шу кунларда ҳосил йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўриляпти. Моҳир механизаторлардан — М. Аҳмедов, Т. Тожибоев, Э. Отабоев, Л. Султоновлар ўз агрегатларини мавсумга шайлаб қўйишди. Улар бу йил ялпи ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териб олишни кўзлашган.

М. АЛИБОБОЕВ.

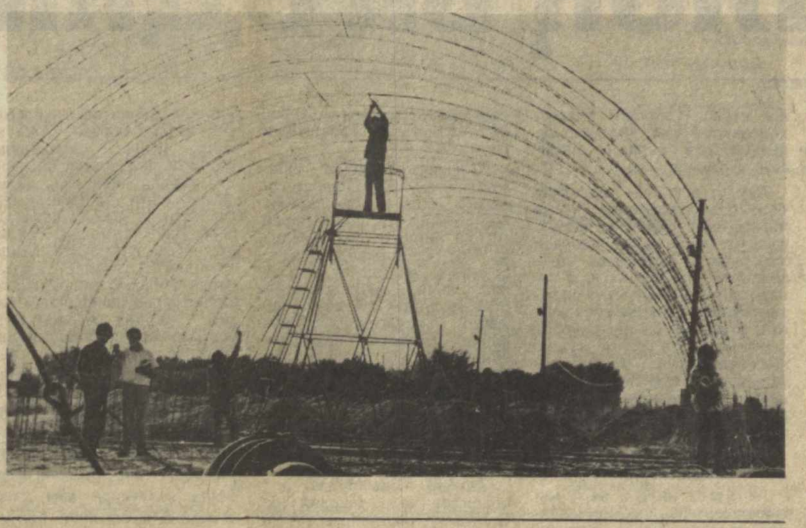

● *Илмий ечимлар—ишлаб чиқаришга*

Лазер нурлари ёрдамида

Наманган область далаларида Ҳамза номли Наманган давлат педагогика институтида СССР Фанлар академияси умумий физика институти ташкил этган «Дистанция диагностикаси» илмий-тадқиқот лабораторияси мутахассислари томонидан яратилган янги прибор флюориметр синаб кўрилмоқда. У лазер нурлари ёрдамида ўсимликдаги хлорофилла ҳолатини аниқлайди, сув, ўғит талаб этиш-этмаслиги ҳақида хулоса чиқаради.

Хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтган Намангандаги лаборатория 30 дан зиёд ташкилотга илмий, техник, иқтисодий жиҳатдан ёрдам бермоқда. Шунинг учун ҳам унинг ижодий фаолиятида илмий ечим ва ишланмалар кўпайиб бораётир.

Суратларда: прибор муаллифларидан бири — лаборатория мудири М. Мамадалиев (ўнгда) ва лаборатория механиги А. Иминжонов Тўрақўрғон район Калинин номли колхоз пахта далаларида янги приборни синовдан ўтказмоқдалар. Пастда эса Намангандаги тажриба полигони қурилиши акс эттирилган.

А. Ковтун фотолари (ЎзТАГ).

Ремонтчилар — шоликорларга

СССР 50 йиллиги номли «Каракалпакагропромспецремонт» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Валерий Кузнецов бошлиқ ремонтчилар бригадаси қайта тикланган шоли ўриш техникасини буюртмачиларга муддатидан икки ой илгари жўнатдилар.

Меҳнатни ташкил этишнинг нарядсиз формаси топшириқни мунтазам ошириб бажаришга ёрдам бермоқда. Бунда кам куч билан ишларни қисқа вақт ичида сифатли бажариш фойдалидир. Шу сабабли ремонтчилар бир нечта турдош касбни ўрганиб олдилар.

(ЎзТАГ).

Дўстлар маслаҳати — тажриба мактаби

МУСОБАҚАДОШ ТУРКМАНИСТОНЛИК ПАХТАКОРЛАР ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

Автоном республика пахтакорлари, шоликорлари, чорвадорлари, механизаторлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда қишлоқ хўжалик экинларидан ҳар қачонгидан кўп ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Беш йилликнинг иккинчи йилида 387 минг тонна пахта, 297 минг тонна шоли, кўплаб гўшт, сут, тухум ва бошқа чорва маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилишган.

Мусобақадош Туркманистон ССРнинг халқ депутатлари Тошовуз область Совети ижроия комитетининг раиси В. Рашидов раҳбарлигидаги ўзаро текшириш бригадаси аъзолари икки кундирки, автоном республика колхоз ва совхозлари, бўлим ва бригадалари ҳамда фермаларида бўлиб, зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини кўздан кечирмоқдалар.

Меҳмонлар одатдагидек бу йил ҳам ўзаро текшириш ишларини Хўжайли райони хўжаликларидан бошлашди. Улар Ҳамза номли, Энгельс номли, Ленин байроғи, «Коммунизм» колхозларида, Ворошилов номли совхозда бўлиб, яхши ривожланаётган ғўза пайкалларидан хурсанд бўлдилар. Ана шу хўжаликлардаги К. Мадаминов, А. Хўжаниёзов, С. Дербисолиев, К. Қурбонниёзов раҳбарлик қилаётган бригадаларда 7—9 тадан бўлиқ кўсакларга эга ҳар туп ғўза бу йил гектар бошига 32—35 центнердан ҳосил етиштирилишини сўзсиз таъминлашига ишонч ҳосил қилдилар.

Район хўжаликларида ҳозир 270 тадан кўпроқ культиватор ишлаб турибди. Сув тараш юмушларига 5 мингдан кўпроқ сувчи жалб этилган. Бироқ, мусобақадош дўстлар айрим хўжаликларда культивациянинг сифати пастлигидан, баъзи пайкаллар бегона ўтлардан тозаланмаганлигидан, жойларда карталарни қўллатиб суғориш давом этаётганлигидан ранжидилар. Машина теримига тайёргарлик кўнгилдагидек ташкил қилинмаганлиги, терим механизмлари ремонти ҳали талаб даражасида эмаслиги ва ғўзалар ривожи ўтган йиллардагидан ўн-ўн беш кунга кечикканлиги каби қатор камчиликларни алоҳида таъкидлаб, 10-15 сентябргача яна камида 1-1,5 марта комплекс ишлов бериш зарурлигини маслаҳат бердилар.

Меҳмонлар Нукус, Кегайли районларида ҳам бўлиб, пахтачилик қатори сабзавотчилик, шоликорлик, чорвачилик хўжаликлари ишлари билан танишдилар.

Мусобақадошлар бугун автоном республиканинг шимолий-жанубий районлари хўжаликларига жўнаб кетишди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Куч-ғайратларни бирлаштириб

Кўп тармоқли учта йирик қўшни хўжалик ўз харажатларини ўзи қоплаш, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўзини-ўзи бошқаришнинг энг мақбул моделини ишлаб чиқишни ўз олдига вазифа қилиб қўйди.

Булар — Хоразм область Боғот районидаги Нариманов номли, Қорақалпоғистон АССР Хўжайли районидаги Ленин номли ва Туркманистоннинг Тошовуз районидаги «Туркманистон ССР 40 йиллиги» колхозларидир.

Мусобақадош хўжаликлар қўшниларнинг ижобий тажрибаларидан манфаатдорлик билан фойдаланиш учун мусобақанинг янги формаларини қидирмоқдалар. Ҳозир хўжаликларда ўзаро текшириш бормоқда.

(ЎзТАГ).

● *Коллектив пудрати—ишимиз қудрати*

ЎЗАРО МАНФААТДОРЛИК БЎЛСА

Ҳар қандай оғир ишга ҳамма бир жон-бир тан бўлиб ёпишса, унинг оғирлиги сезилмас экан. Колоннамиз коллектив пудрат асосида иш юритишга ўта бошлаганида худди шундай бўлди.

Бу янгилик қаердан пайдо бўлди?

Кунларнинг бирида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. 18-«Моссельстрой» тресги бошқарувчиси Н. Травкиннинг коллектив пудрат хусусидаги иш тажрибаси матбуотда эълон қилинди. Янгиликдан кўрилган фойда, унинг истиқболи ҳақида аниқ маълумотлар келтирилган эди. Очиғини айтганда, бу мақола колонна коллективи «тинчини бузиб» қўйди. Кўпчилик янгилик тарафдори бўлиб чиқди. Коллектив хоҳиш-иродаси билан янги усулга ҳозирлана бошладик. 1987 йил бошидан коллектив пудрат амал қилади, деб белгиланди.

Бу муддат яқинлашиб қолганди. Бир куни колонна партия ташкилотининг секретари Р. Ғаниев, касаба союз комитетининг раиси Н. Икромов, донгдор қурувчи, СССР Давлат мукофотининг лауреати М. Ҳакимов ва яна бир қатор бунёдкорларнинг баҳсиқ устидан чиқиб қолдим.

— Газетада тажриба ҳақида мақола ўқидик, холос. — дерди Мейли Ҳакимов. — Лекин кўз кўриб, қўл билан ишлашга нима етсин. Н. Травкин трестига бориб тажрибани ўрганиш, одамлар фикрини олиш керак. Ахир гап бутун колоннанинг эртанги куни истиқболи ҳақида кетяпти! «Кеча эски усулда планни дўндириб юрган шаввозлар, янги усулда ўтириб қолишди» деб кулги бўлмайлик. Одамлар фикрини эшитсам, улар ҳам шу мулоҳазада экан Москвага бориш керак. Бу вазифани менинг зиммамга юклашди...

Мана қарийб етти ойдирки, янги усулда ишлаяпмиз. Хўш, коллективда, унинг ишларида қандай ўзгаришлар рўй берди, деган савол туғилиши мумкин. Аввало, колонна структураси ўзгарди: бошқарув аппарати тартибга келтирилди, кераксиз бўлинма ва бўғинлар тугатилди, участкалар йўқ қилинди. Аввал 18 та бригада бор эди. Ҳозир улар йириклаштирилган 3 та бригадага бирлашган. Натижада у ёки бу бригада ишларни комплекс тарзда, тугалланган циклда адо этиш имконига эга бўлмоқда,

Бу қурилиш жараёни учун муҳим шартлардан бири ҳисобланади. Чунки сифатсиз иш учун жавобгарлик ҳисси ҳам, унумли меҳнат учун манфаатдорлик туйғуси ҳам кучли бўлади. Нега? Сабаби — бракнинг айбдорини излашга ҳожат қолмайди. Қолаверса, ёрдамчи пудратчининг айби, қўшни бригаданинг сусткашлиги туфайли қурилиш муддати чўзилмайди. Бунинг ҳаммасини йириклаштирилган бригада звенолари бажаради.

Ўтган ой якунларига кўра, Маҳмуд Қодиров бошлиқ бригада социалистик мусобақа ғолиби, деб топилди. Мукофот пули шу коллективга тегди. Бригада иш ҳақи 16551 сўмни ташкил этди. «Кўп эмасмикин, мукофотни ҳисобламаганда киши бошига 230 — 280 сўмдан ойлик тўғри келяпти», деган мулоҳаза бўлди.

Бригада иш сифати билан таниш бўлган киши бу — меҳнатга яраша эканлигини яхши билади. Коллектив ишига яраша ҳақ олди. Бундай ибратли мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Афсуски, пудрат имкониятлари тўла жамол кўрсатиши, ютуқлар янада қувончлироқ бўлишига ҳалақит бераётган камчиликлар ҳам йўқ эмас.

Ўтган ой давомида ўз кучимиз билан пландагига кўра 415 минг сўмлик иш бажаришимиз керак эди. Амалда бу кўрсаткич 430 минг сўмликни ташкил этди. Ваҳолонки, биз бундан ҳам юқорироқ маррани кўзлаган эдик. Шундай экан, нега марра эгалланмади, дейишингиз мумкин. Қатъий чоралар кўрилмас экан, таъминотдаги узилишлар, чалкашликлар ҳали-бери бартараф этилмайдиганга ўхшайди.

53-совхозда 400 бош қорамолга мўлжалланган молхона қурилишини мисолга олайлик. Бинокорлик материаллари етказиб беришдаги узилишлар ишимизни орқага тортди. Ахир биргина «Каршистрой» саноат корхонаси бошқармаси 560 ўрнига 150 кубометр бетон етказиб бергани кулгили эмасми?

Шу ўринда умумий манфаатдорлик — ишни жонлантириш мақсадини кўзловчи айрим мулоҳазаларни билдирмоқчиман. Аввало 1,5 — 2 сменали ишни ташкил этиш ҳақида. Айрим қурилмалар, механизмлар шунақанги эскириб кетганки, улар бир сменага чидаб бераётганидан дўппимизни осмонга отамиз... Бетон қоришмаси, асфальт, электрод ва бошқа материаллар таъминоти масаласига ҳам янгича ёндашиш керак деган фикрдаман. Назаримда, бевосита ижрочилар ҳамда таъминотчилар бир-бирларининг камчилигидан зарар кўрадиган, ютуғидан манфаатдор бўладиган муҳитни вужудга келтириш, бунга шароит яратиш зарур. Шундагина таъминот занжири бўшашмайди. Бизга келсак, колоннамизда М. Ҳакимов, Г. Борщенко, Э. Тиллаев, М. Резико сингари ўз касбининг усталари талайгина. Улар нималарга қодир эканликларини амалда кўрсатишяпти.

Қ. МУСТАФОҚУЛОВ,
«Каршистрой» бошқармасига қарашли «Промжилстрой» тресги 4-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети «СССР Журналистлар союзининг моддий базасини мустаҳкамлаш ва фаолият шароитларини яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Совет жамиятининг социал-иқтисодий ва маънавий турмушини қайта қуришда оммавий ахборот ҳамда пропаганда воситалари ишини кучайтириш мақсадида КПСС Марказий Комитети СССР Журналистлар союзининг моддий базасини мустаҳкамлаш ва фаолият шароитларини яхшилаш учун қўшимча чора-тадбирларни ишлаб чиқди. СССР Журналистлар союзи ҳузурида СССР журналистлар фонди ташкил этилди. СССР Журналистлар союзи маблағлари газета ва журналларнинг редакциялари, нашриётлар, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Совет Иттифоқи Телеграф агентлиги, «Новости» матбуот агентлиги, телевидение ва радиоэшиттириш органлари томонидан тўланган авторлик гонорарининг 6 проценти миқдоридаги ажратмадан иборат бўлади (бошқа ижодий союзлар фондларига ажратма қилинадиган гонорардан ташқари), деб белгилаб қўйилди. СССР Журналистлар союзи правлениесига СССР Юстиция министрлиги, СССР Молия министрлиги ҳамда СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети билан келишган ҳолда СССР журналистлар фондининг уставини, структурасини, штатлари ва ходимларнинг мансаб окладларини тасдиқлаш топширилди.

СССР Журналистлар союзи моддий базасини мустаҳкамлаш учун бошқа тадбирлар белгиланди.

КПСС Марказий Комитети СССР Министрлар Советининг мазкур масала юзасидан фармойиши лойиҳасини маъқуллади.

СССР Министрлар Совети қабул қилган фармойишда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ижодий союзларнинг фаолият шароитларини яхшилаш тўғрисида»ги қарорининг пенсия таъминотига оид қисми СССР Журналистлар союзига ҳам жорий этилди.

СССР Министрлар Совети СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига «Мисль» нашриётида оммавий ахборот воситалари фаолияти назарияси, тарихи ва практикасига, матбуот ходимлари иш методикаси ва улар меҳнатини ташкил этишга оид адабиётларни, дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва справочникларни, шунингдек журналистларнинг энг яхши публицистик асарлари тўпламларини тайёрлаш ва нашр этиш билан шуғулланадиган редакция очишни топширди.

СССР Госпланига 1988 йилдан бошлаб планларнинг лойиҳаларида СССР Журналистлар союзига моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, ижод уйлари, пансионатлар, дам олиш базалари, профилакторийларни союзнинг ўз маблағлари ҳисобига қуриш учун капитал маблағ лимитлари ажратишни кўзда тутиш таклиф қилинди.

СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, ўлка, область халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари ва Москва шаҳар ижроия комитети зиммасига 1988—1995 йилларнинг планларида журналистлар учун кооператив уйлар, шу жумладан қишлоқ районлари марказларида кам квартирали уй-жойлар қуришни кўзда тутиш вазифасини юклади. Москва шаҳар ижроия комитетига марказий журналистлар уйини капитал ремонт қилиш ишларини 1988 йилда тугаллашни таъминлаш таклиф қилинди.

СУВ САРФИ ҲИСОБГА ОЛИНСИН ВА НАЗОРАТ ҚИЛИНСИН

Тошкентда бўлиб ўтган «Ер устидан суғоришни механизациялаш ва автоматлаштириш» Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси суғоришнинг илғор, сувни тежайдиган технологияларини жорий этишга, бунинг учун илғор техникани яратиш ва ишлаб чиқаришга бағишланди.

Илмий-амалий конференция қатнашчилари сув ресурслари жуда камчил шароитларда мамлакат мелиораторлари олдида турган муаммоларни муҳокама қилдилар. Бевосита пайкалларда сувнинг исроф бўлиши кўпинча олтмиш процентга етаётганлиги докладларда таъкидлаб ўтилди. Айни пайтда суғориш механизациялаштирилса ва автоматлаштирилса қўл меҳнати анча камайибгина қолмай, сув тежаб-тергаб сарфланади, сувнинг нобуд бўлиши атиги 5 процентни ташкил этади.

Ҳозирги вақтда мамлакатнинг кўпгина регионларида сув эгатлардан оқизилмоқда. Яқин вақт ичида шундай суғоришни механизациялаш даражасини кескин ошириш белгиланди. Бунинг учун ҳамма жойда мукаммал мелиорация системаларини жорий этиш, лазер техникасидан фойдаланиб, ерларни яхшилаб текислаш, сув эгатларга механизациялашган ва автоматлаштирилган тарзда етказиб бериладиган пухта технологик суғориш системаларини яратиш зарур.

Конференция қатнашчилари Сирдарё ва Тошкент областларидаги бир қанча хўжаликларда бўлиб, суғоришнинг илғор техникаси билан танишдилар.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков нутқ сўзлади.

Конференция ишида СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари П. А. Пўлатзода қатнашди.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони» анкетаси: қайта қуриш қандай боряпти?

— Кейинги пайтларда хўжалигингиз ҳаётида қандай ўзгаришлар содир бўлди?

— Сиз қайта қуриш даврида нималарга алоҳида эътибор берилишини истайсиз?

Биз ушбу саволлар билан Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоларига — турли касб эгаларига мурожаат қилдик. Суҳбат асосан ишлаб чиқаришда, социал соҳаларда қайта қуриш ҳақида борди. КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари асосида социал соҳага, инсон омилига эътиборни кучайтириш, бу борада тубдан ўзгариш ясаш учун нималар қилинаётганлиги ҳақида суҳбатлашилди.

ҚИШЛОҚ ВА ОДАМЛАР

Мавжуда ХОЖИЕВА — сут соғувчи:

— Ўн беш йилдан буён сигир соғаман. Чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш ўзимизга боғлиқ. Вақтида парвариш қилсак, озуқани қатъий рацион асосида берсак — марра бизники.

Мен кўпчилик олдида ҳар бош сигирдан йил охиригача 4100 килограммдан сут соғиб олишга сўз берганман. А. Йўлдошева, Ф. Аъзамова, Н. Абдувалиева сингари тажрибали соғувчилар ҳам шунга аҳд қилишган. Келгусида бу кўрсаткични янада ошириш йўлларини ахтарамиз.

Ферма коллективи давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш ярим йиллик планларини барча турлари бўйича ошириб бажарди. Бунда чорвадорларга яратиб берилган маданий-маиший шароитларнинг роли катта бўлди. Жумладан, чорвачилик комплекси қурилди. Чорвадорлар уйида кишилар учун барча шароитлар яратилган. Врач қабулхонаси, кино зали бор. Ошхона ишлаб турибди. Овқат нархи арзон — 30 тийин. Аралаш моллар магазини олдиндан буюртма қабул қилади. Чорвадорлар учун иккита автобус ажратилган. Бизларга атаб чорвадорлар шаҳарчасида тўрт, беш ва олти хонали 20 га яқин ҳовлили кооператив уйлар қурилди. Унда барча шароит муҳайё.

Шунга қарамай, ечимини кутаётган муаммолар ҳам бор. Масалан, кўп вақтимиз фермада ўтади. Кечқурун бориб уйда овқатга уннашимиз керак. Қишлоғимиз шаҳар ёнида жойлашганлигини ҳисобга олиб Киров район умумий овқатланиш тресте оталиқ йўли билан ўзаро фойдали шартнома асосида шу ерда ярим тайёр масаллиқлар билан савдо қиладиган магазин филиалини очса айни муддао бўларди. Яна бир муаммо: фермани икки сменали ишга ўтказишда соғувчилар ўртасида иккиланишлар, журъатсизлик бўляпти. Энг замонавий ва самарали ишлайдиган аппаратлар турганда, баъзи сигирларни қўлда соғишга йўл қўйиляпти. Зотли моллар сонини кўпайтириш ҳам кун тартибидаги энг долзарб вазифа бўлиб қоляпти.

Озода МИРЗАЕВА — қишлоқ амбулаторияси бош врачи:

— Саломатлик — туман бойлик, дейди халқимиз. Айниқса, ҳозирги қайта қуриш даврида инсон соғлиғи ҳамма нарсадан ҳам зарур. Чунки, саломатлиги яхши одамнинг кайфияти кўтаринки, ишдаги кўрсаткичлари ҳам шунга боғлиқ бўлади. Шу боисдан қишлоқ аҳолисини қатъий график асосида мунтазам медицина кўригидан ўтказиб турамиз. Яқинда ишга тушган бир йўла 150 кишини қабул қиладиган колхоз поликлиникаси меҳнаткашлар соғлиғини муҳофаза этишда катта роль ўйнаяпти. У замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган, малакали шифокорлар жалб қилинган. Бундан ташқари, икки медицина ва битта соғломлаштириш пункти ишлаб турибди. Ўн иккита дала шийпонида жамоатчилик асосида санитария постлари ташкил этилган. Натижа ёмон бўлмаяпти. Қишлоқ аҳолиси ўртасида сариқ касаллиги ўтган йиллардагига нисбатан икки баравар камайди. Бошқа касалликлар ҳақида ҳам шундай фикрни айтиш мумкин.

Лекин аҳоли соғлиғини яхшилашда дори-дармондан ҳам муҳимроқ омиллар бор. Улардан бири физкультура ва спортдир. Колхозчиларни ёппасига оммавий спорт турларига тортиш учун бизда шароит етарли эмас. Стадион йўқ. Чунки ерларимиз кенгайиб бораётган шаҳар ҳисобига ўтиб кетмоқда. Шунга қарамасдан хўжалик раҳбарлари стадион учун майдон ажратиш йўлларини излаб кўришлари керак.

Мамед ЭМИНОВ — колхоз қурилиш бригадасининг бошлиғи:

— Колхозимиз ерлари Тошкент шаҳри билан туташиб кетган. Шунинг учун ҳам унинг аъзолари шаҳарникидан қолишмайдиган қулайликларга эга бўлишни исташади. Буни хўжалик правлениеси ҳисобга олиб, қатор маданий-маиший объектлар қурилишини маблағ билан таъминламоқда. Кейинги вақтда маданият уйи, сут-товар фермаси, холодильник хўжалигини ўз ичига олган жойлаш-саралаш ҳамда картошка омборлари ишга туширилди. Икки янги дала шийпони колхозчилар хизматида. Бу мақсадлар учун 5 миллион сўмликдан зиёд маблағ сарфланди. Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги кунигача яна 2 та дала шийпони, трактор парки қуриб битказилиши керак. Шу йил охиригача қишлоқдаги барча хонадонлар тўла газлаштирилади.

Қишлоқ қурувчилари ўз ишларини қайта қуришга интилиб, асосий эътиборни сифатга қаратмоқдалар. Лекин бу — ҳамма юмушимиздан кўнглимиз тўлган, деган маънони билдирмайди. Турмуш маданияти анча қолоқ. Бир қатор маиший объектлар қуриш керак. Жумладан, қишлоқда ҳанузгача ҳаммом, новвойхона йўқ. Маиший хизмат турлари оз, нима учун радио, телевизор тузатадиган устахоналар, кирхона, кийимларни химиявий тозалаш учун қабулхона ташкил этилмаяпти? Хуллас, қишлоқ аҳли шаҳарликлар фойдаланадиган барча қулайликларга эга бўлиши зарур.

Яҳёали УТАМУРОДОВ — оилавий звено бошлиғи:

— Коллективимиз ёппасига оилавий звено пудратига ўтиб ишлаб, янглишмади. Ҳозир жами 700 та ана шундай звено иш олиб боряпти. Ўтган йили хўжаликда барча соҳалар бўйича бир миллион сўм соф фойда кўрилди. Пудратнинг афзаллигини биз ҳам ўз ишимизда кўряпмиз. Оилам, икки ўғлим ва мен шартнома тузиб, колхоздан икки гектар ер олиб, деҳқончилик қиляпмиз. 10 гектар эски бедазор парвариши ҳам бизнинг зиммамизда. Шу кунгача 13 ўрнига 40 тонна карам, 460 килограмм ўрнига 1 тонна сабзи, 4,5 ўрнига 10 тонна пиёз йиғиштириб олдик. 1 тонна саримсоқ пиёз топширдик. 70 сотих майдондаги помидордан 21 ўрнига 40 тонна ҳосил олиш ниятимиз бор. Бу — мўлжалдагидан икки баравар кўп. Бўшаган ерларга пешма-пеш кечки сабзавот экяпмиз. Биз ҳозирданоқ пировард натижа қандай бўлишини биламиз. Ўтган йили ҳам шундай ишлагандик. Ҳар ойда аванс тариқасида 100—150 сўм маош олиб турибмиз. Оиламиз ҳар бир аъзосининг йиллик даромади ўтган йилдаги сингари икки минг сўмдан ошиши керак. Оилавий пудратдан давлат ҳам, колхоз ҳам, деҳқон ҳам моддий манфаат кўрмоқда.

Шу ўринда бир таклифим бор: биз етиштирган ҳосил йиғиштириб олингач, дастлаб вал улгуржи савдо идораси омборига, у ердан эса магазинларга тарқатиляпти. У харидорга етиб боргунича сифати пасайиб, бозорда сотилаётган сабзавот билан рақобот қилолмайдиган ҳолга тушиб қолмоқда. Хўш, маҳсулотни даладан тўғри магазинга олиб бориш мумкинми? Мумкин, албатта. Шуни амалга ошириш керак.

Нуриддин УМАРБЕКОВ, — механизатор:

— Ўттиз йилдан бери механизаторман. Экинни экишдан то уни йиғиб олгунча энг оғир ишларни бажараман. Олдин қандай қилиб бўлса ҳам план бажарилса кифоя эди. Энди қайта қуриш талаби — ҳам план бажарилсин, ҳам маҳсулот аъло сифатли бўлсин, ҳам ҳар томонлама манфаатдорлик таъминлансин. Агар ишим сифат комиссияси томонидан яхши баҳоланса, бир гектар ерга ишлов берганим учун колхоз менга 2 сўм 30 тийин тўлайди. Ойлик маошим эса 350—400 сўмни ташкил қилмоқда. Бу ҳам пудрат шарофати.

Партиямиз Марказий Комитети июнь Пленуми резервлардан тўла фойдаланиш зарурлигини таъкидлади. Шахсий томорқа хўжалиги ана шундай резервлардандир. Колхозимизда барча хонадонларда мол-ҳол боқиляпти. Ҳамма хўжаликлар шахсий томорқасига эга. Рўзғордан ортганини бозорга чиқариб сотяпмиз. Бироқ бунинг учун колхозчиларнинг кўп вақти кетади. Интизом бузилади. Далада экинни чопиқ қилиш, суғориш, ўтоқ қилишнинг энг долзарб пайтида кўплаб деҳқонлар бозорга қатнаш билан овора бўладилар. Бу муаммони ҳал қилиш йўли бор. Масалан, колхозимиз шаҳарда икки ерда сабзавот дўкони очган. Ҳар куни эрталаб у ерда янги мева ва сабзавотлар сотилади. Агар деҳқонларга қарашли маҳсулотни ҳам томорқанинг ўзида қабул қилиб олиб шу дўконларда сотиш ташкил этилса, хўжалигимиз кўп жиҳатдан фойда кўрарди.

Колхоз раиси Р. АКБАРОВ ҳикоя қилади:

— Колхозимиз аъзолари жуда ҳам тўғри фикр билдиришди, — деди у. — Ҳеч ким ва ҳеч нарса қайта қуришдан четда қолмаслиги керак. Энг мураккаб машиналар майда винтчаларсиз ишлай олмагани сингари бутун ҳаётимизни қайта қуришда ҳам оддий, юзакироқ қараганда арзимасдай бўлиб туюлган деталларнинг ҳам роли катта. Хўжалигимиз Тошкент шаҳри ёнига жойлашгани сабабли айниқса одамларнинг ўзлари қишлоқ ҳаётини шаҳар ҳаёти билан тенглаштиришни талаб қилмоқдалар. Бугунга келиб эса социал соҳада ҳал этилиши лозим бўлган энг долзарб масала бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми якунларига бағишлаб 12 та бригадада Ягона сиёсий кун ўтказилди. Унда жуда ҳам эркин фикр олишувлар бўлди. Ишлаб чиқаришни тубдан қайта қуриш юзасидан кўп фойдали таклиф ва мулоҳазалар айтилди. Мен эътиборни ана шу таклифларга қаратмоқчиман.

Колхозимиз шаҳар ёнига жойлашган. Қурилишлар ҳисобига экин майдонларимиз йил сайин қисқариб боряпти. Ўн биринчи беш йилликда 722 гектар майдонда деҳқончилик қилган бўлсак, бу йил экин майдонларимиз 553 гектарга тушиб қолди. Аммо маҳсулот етиштириш плани салмоғи камайгани йўқ, аксинча олдинги йиллардагига қараганда 530 тоннага ошиб кетди. Ҳозир ҳар гектар ердан 400—450 центнердан маҳсулот етиштиряпмиз. Бунга эришишнинг ўзи бўлмайди, албатта.

Таъбир жоиз бўлса, деҳқончилик ҳам ижодий иш. Ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш учун бутун коллектив ижодий фикр юритиши, мавжуд ҳар бир имкониятни, резервни қатъий ҳисобга олиши лозим. Бизда правление ва партия бюроси ана шундай кишилардан ташкил топган. Ҳаммамизнинг мақсадимиз ҳосилдорликни камайтирмаган ҳолда сабзавот етиштириш муддатларини йил сайин олдинга суриб бориб, шаҳар аҳолисини мева ва сабзавот билан жуда эрта муддатларда таъминлашдан иборат. Шунга эришяпмиз ҳам, хўжалигимиз ўтган йилга нисбатан ойма-ой ҳисоблаганда давлатга сабзавот етказиб беришда 1000 тоннага илгарилаб кетди. Шу кунларда район бўйича давлатга кунига ўртача 54 — 55 тонна помидор топширилаётган бўлса, шундан 24 тоннасини хўжалигимиз етказиб беряпти. Бошқа сабзавот турларини топшириш бўйича ҳам олдинда боряпмиз.

Даромадимиз 5,5 миллион сўмга етади. Ҳозир 500 тонна маҳсулот сақланадиган холодильник ва сабзавотни қайта ишлайдиган завод қуриляпти. Булар ёрдамида олинадиган соф фойда миқдорини 2,5 миллион сўмга етказишни мўлжаллаб турибмиз. Завод, шунингдек, ишчи ресурсларидан янада самаралироқ фойдаланиш имконини беради.

Ўзаро суҳбатда мутахассисларимиз оилавий пудрат асосида ишлашнинг фойдали томонларини таъкидлашди. Дарҳақиқат, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бундай формаси самарадорлиги юқори даражада эканлигини ҳаётнинг ўзи тасдиқламоқда. Буни биргина оилавий пудрат звеноси мисолида айтиб берай: Маликхўжа Валихўжаев бошлиқ звено колхоздаги 700 дан ортиқ шу усулда ишлаётган звенолардан бири. Звено ўзига топширилган майдондан бир йилда уч марта ҳосил оляпти. Шартномада белгиланганидан анча кўп ҳосил етиштирмоқда. Звенода шу оила аъзоларидан тўрт киши ишлайди. Ўрни келганида улар тракторни бошқаришади, чопиқ қилиб, экинни суғораверадилар. Қисқаси, звенонинг ҳар бир аъзоси қанчалик кўп, унумли ва сифатли ишласа, план ва мажбуриятни ошириб бажарса, шунчалик кўп даромад олишини яхши тушунади. Звено ўтган йили 13798 сўм маош олгани бунинг далилидир. Бундай оилавий звенолар кўп.

Энди чорвачилик ҳақида. Чорвачилик узоқ йиллар мобайнида норентабел ҳисобланиб келган ҳамда хўжаликнинг бошқа соҳаларидан олинган фойданинг бир қисми шундан келадиган зарарни қоплашга сарфланган бўлса, энди бу асосий соҳа ҳам серфойда тармоққа айланди. Хўш, биз бунга қандай эришдик? Аввало коллективда чорвага ишончсизлик билан қараш кайфиятига барҳам бердик. Асосий эътибор чорвадорларнинг меҳнатини осонлаштиришга ҳамда барча зарур шароитларни яратиб беришга қаратилди. 1000 бош қорамолга мўлжалланган чорвачилик комплексида чорвадорлар уйи ҳам бор. Уй-жой қурилиши келгусида ҳам давом эттирилади ва яқин йилларда барча колхозчиларни ҳеч нарсадан зориқмай яшаш учун ҳамма шароитлари бўлган уй-жойлар билан таъминлаймиз.

Янги чорвачилик комплексида қўл меҳнати талаб қиладиган барча ишлар тўла механизациялаштирилди. Моллар ёшига ва маҳсулдорлигига қараб алоҳида-алоҳида парвариш қилинадиган бўлди. Илгари ҳар юз бош сигирдан аранг 30 тадан бузоқ олинган бўлса, энди 95 та ва ундан ҳам кўп бузоқ олиняпти. Ҳар бош қорамол доимий ветеринария врачи ва зоотехник кузатувига олинган. Ҳозир 120 гектар ерда ўстирилаётган беда ва бошқа экинлар чорва молларни озуқа билан етарли таъминламоқда. Келгусида беда майдонларини ошириб бориб 220 гектарга етказмоқчимиз. Бу, шунингдек, барча экинзорларда тўла алмашлаб экишга ўтиш имконини ҳам беради. «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси билан тузилган шартнома асосида колхозимиз уларни ҳўл мева ва сабзавот билан таъминлайди, институт ходимлари эса чорвачилик комплексидаги барча ишларни автоматлаштиришга, келгусида эса компьютерлаштиришга ёрдам берадилар. Демак, келажакда чорвачиликда оз меҳнат сарфланган ҳолда кўп ва арзон маҳсулот етиштириш имкониятига эга бўламиз.

Мунтазам равишда юқори ҳосил етиштиришга эришиш хўжалик ишлаб чиқаришини илмий асосланган ҳолда ҳар бир имкониятни қатъий ҳисобга олиб, ғоят эпчиллик билан бошқаришни талаб қилади. Биз шундай қиляпмиз. Аммо ўзимизга боғлиқ бўлмаган баъзи сабаблар ҳам борки, булар ишимизга жиддий халақит бермоқда. КПСС Марказий Комитети Пленумида «колхоз ва совхозларнинг ишига, бунинг учун моддий жавобгарлик сезмаган ҳолда аралашишда давом этаётганларни қатъиян тўхтатиш керак»лиги таъкидланди. Бу ишлаб чиқаришни бошқариш хўжалик коллективига қўйиб берилсин дегани дир. Айни кўнгилдагидек гап. Чиндан ҳам хўжаликни бошқаришга раҳбарлик қилишни колхоз правлениеси коллектив раҳбарликка ишониб топшириб қўйиш вақти келди. Хўш, бизда амалда шундай бўляптими? Йўқ.

Область ва район агросаноат бирлашмалари ҳар бир ишда, ҳатто энг майда-чуйда ишларда ҳам колхоз ва совхозлар фаолиятига аралашишга ҳаракат қилишяпти. Майли эди, бирлашма мутахассислари хўжаликка келиб дала ёки чорва фермасида ишимизга амалий, малакали, ёрдам беришса. Йўқ. ёрдам амалий эмас балки, телефон орқали турли хил буйруқ ва топшириқлар берилмоқда. У ёки бу хўжалик учун фойда ёки зарарли эканлиги чуқур таҳлил қилинмай бериладиган бундай топшириқларга колхоз правлениеси ва колхозчилар қандай муносабатда бўлишини, ана шу буйруқ амалга оширилган тақдирда хўжалик экономикасида қандай из қолдиришини агросаноат бирлашмалари раҳбарлари унчалик мулоҳаза қилиб ҳам ўтиришмайди. Конкрет фактларга ўтаман. Ҳозир колхозларга қайта қуриш талабларидан келиб чиқиб, ўзи етиштирган маҳсулот умумий миқдорининг 30 процентини ўзи сотиш ҳуқуқи берилган. Бу хўжалик экономикасини кўтаришни кўзлаб қабул қилинган тадбир. Аммо ҳар қандай иш ҳам ҳаётда амалга оширилсагина фойдали бўлади. Афсуски, агросаноат раҳбарларининг айби билан бу яхши тадбир «юлдуз» кўрмай жон беряпти: колхозлар давлат планини бажарган ёки, бажармаганлигидан қатъи назар барча маҳсулотни қабул пунктларига топширишга мажбур этилмоқда. Ҳолбуки, районимиздаги 10 та хўжаликдан фақат учтасигина рентабелли, қолганлари давлатдан олинаётган қарз ҳисобига яшаётган ҳамда бир қатор хўжаликлар план топшириқларини мунтазам бажармай келаётган ҳозирги кунда 30 процент миқдоридаги ҳосил тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқидан фойдаланиш колхозлар молиявий фаолиятига анча қувват бағишлаши мумкин эди.

Яқинда область агросаноат комитети колхозимизга Самарқандда етиштирилган янги картошка навидан кечки ҳосил учун 100 тонна уруғлик олиб экишни топширди, шунингдек, ана шу тарзда картошка етиштириш агротехникасини ҳам берди. Бироқ бу биз учун янги иш. Чунки деҳқонларимиз янги ҳосил шу йилнинг ўзида экиш учун уруғлик бўлолмаслигига, у аввал «қишлаб олиши», бошқача айтганда, келгусида мўл ҳосил бериши учун ўзида барча зарур элементларни ҳосил қилиши лозим, деб тушунадилар. Ана шуни эътиборга олиб, биз бу йил 25 тонна картошка уруғлигини экиб, синаб кўришга қарор қилдик. Агар бу ҳақиқатан ҳам ўзининг самараларини берса, келгуси йилда шу тарзда картошка етиштиришга кўчамиз. Аммо область агросаноат комитети раҳбарлари бизнинг бу режаларимизни эътиборга олмаётир.

Шаҳар аҳолисини қишин-ёзин янги сабзавот билан таъминлаш — асосий вазифамиз. Шу мақсадда 6 гектар ерда теплица хўжалиги барпо этилган. 1 гектар майдонда қишда плёнка остида помидор етиштирдик. Яқинда теплица хўжалигимизни янада кенгайтириш имконияти вужудга келди: Уфадаги заводлардан бири хўжалигимизга ўзаро фойдали шартнома тузишни таклиф этди. Биз уларни сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаймиз, улар эса ўз навбатида колхозимизга 100 тонна миқдорида полиэтилен плёнкалари етказиб берадилар.

Яна бир муаммо ҳақида: мен юқорида экин майдонларимиздан йилига 2,5 марта ҳосил оляпмиз, дедим. Бунга эришиш учун ҳар гектар ерга камида 50 тоннадан маҳаллий ўғит солишимиз керак. Хўжалик чорвачилик комплекси шунча миқдорда ўғит етказиб беролмайди, албатта. Ана шу сабабли ўғит излаб чорвадор хўжаликларга, шунингдек, қозоғистонлик чорвадорларга мурожаат қилишга мажбур бўляпмиз. Ҳолбуки областимизда бу масалани жуда ҳам осон ҳал қилиш имконини берадиган корхона бор. Калинин районы территориясида шаҳардан олиб чиқилган чиқиндиларни қайта ишлаб, ўғит тайёрлаб берадиган завод ишлаб турибди. У шаҳар атрофидаги барча хўжаликларни етарли миқдорда арзон ўғит билан таъминлайдиган даражада ишлаб чиқариш қувватига эга. Аммо кўп йиллар муқаддам ишга туширилган бўлса-да, бу корхона ўз маҳсулотига харидор тополмаяпти. Ўғит ишлаб чиқариш жараёнида унинг таркибидаги шиша парчалари ажратиб олинмаётгани бунга сабаб бўляпти. Олимлар, мутахассислар, мутасадди ташкилотлар ана шу ҳақда ўйлаб кўришларини истардик.

Коммунистик партиямиз социал сиёсати қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётини тубдан янгилаш сари буриб юборди. Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз меҳнаткашлари турмушидаги дастлабки ўзгаришлар бунинг ёрқин далилидир. Бундай туб ўзгаришлар бошқа хўжаликлар фаолиятида ҳам яққол кўзга ташланмоқда. Шу билан бирга экономикани бошқаришни тубдан ислоҳ қилиш, хўжалик механизми системасида сифат ўзгаришларини амалга ошириш борасида қайта қуриш ўткир муаммоларни ҳам келтириб чиқармоқдаки, уни оқилона ҳал этиш кун тартибида турган энг долзарб масалалардан бўлиб қолмоқда. КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми бу вазифаларни амалий равишда ҳал этишда партия ва совет ташкилотлари масъулиятини янада ошириш зарурлигини таъкидлади. Зеро, партия ва хўжалик органлари ўз фаолиятларини партия қарорларидан келиб чиқиб тубдан қайта қуришлари лозим. Бу — замон талабидир.

Р. ТУРСУНОВ,
А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

• *Қишлоқларимиз жамоли*

БЎШ ВАҚТ — ХУШ ВАҚТ

Пойтахт областининг Тўйтепа марказида меҳнаткашларнинг дам олишлари, бўш вақтларини мароқли ўтказишлари учун қулай шарт-шароитлар яратилмоқда. Отахонлар чойхонасида икки авлод вакиллари — уруш ва меҳнат ветеранлари билан ёшларнинг учрашувларини ўтказиб туриш анъана тусини олган. Иссиқ кунлар бир пиёла чой устида уюштирилаётган гурунглар ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирмоқда. Истаган киши «Ёшлик» кафе-мороженоеда тафтбосди қилиб, чанқоғини қондириши, дам олиши мумкин. Кичкинтойларнинг табиат қўйнида яйрашлари учун ҳам имконият яратилган. Соя-салқин дарахтлар қўйнида жойлашган болалар майдончаси ҳамиша гавжум. Меҳрибон тарбиячилар эса кўнгилочар ўйинлар, жисмоний тарбияга оид мусобақалар уюштиришмоқда. Тўйтепаликлар бундай қулайликлардан мамнун.

Суратларда: Тўйтепа районн марказидаги маданий-маиший объектлардан лавҳалар.

В. МОЛГАЧЁВ фотолари.

ДУНЁ ОВОЗИ

РЕСПУБЛИКА МЕҲМОНЛАРИ

Ҳиндистон Коммунистик партияси (ҲКП), Ҳиндистон Коммунистик (марксчи) партияси, Бангладеш Коммунистик партияси активларининг группаси Ўзбекистон ҳаёти билан танишишни давом эттирмоқда.

18 августда улар В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалини зиёрат қилдилар. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг активлари билан учрашдилар, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар.

Меҳмонлар Самарқандга сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

КУБА ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ ХОДИМЛАРИ МРБНИНГ КИРДИКОРЛАРИНИ ФОШ ЭТДИЛАР

ГАВАНА, (ТАСС). Куба Ички ишлар министрлигида АҚШ Марказий Разведка Бошқармасининг жиноий фаолиятини фош қилишга катта ҳисса қўшган республика давлат хавфсизлиги органлари ходимларини тантанали равишда шарафлаш маросими ўтказилди. Мамлакат ички ишлар министри Хосе Абрантес раислигида ўтган йиғилиш қатнашчилари Ички ишлар министрлигининг АҚШ жосуслик маҳкамаси агентлари орасида ишлаган бир гуруҳ ходимларининг фидокорона иши туфайли МРБнинг Кубага қарши разил ишлари фош этилганини таъкидлади. Улар ватаннинг алоҳида топшириғини мардона бажариб, Кубага қарши кўпгина ғаламислик ҳаракатларининг олдини олдилар.

Республика давлат хавфсизлиги ходимлари шарафлаган ҳамма кишилар яқинда Куба телевидениеси орқали кўрсатилган 11 серияли «МРБнинг Кубага қарши уруши» ҳужжатли фильми бош қаҳрамонлари эдилар. Шу телефильмда МРБ агентлари ва уларга гумашталик қилаётган кимсаларнинг душманлик фаолияти, уларнинг Ғарбий ярим шардаги биринчи социалистик давлат яшаб келаётган ҳамма йиллар мобайнида Кубага қарши қилаётган ғаламисликлари ишонарли ҳужжатлар асосида фош этилган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЬЮ-ЙОРК. Украина ССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонаси яқинда қилинган иғвогарлик муносабати билан АҚШнинг БМТ ҳузуридаги миссиясига кескин норозилик билдирди. 7 августга ўтар кечаси, дейилади нотада пневматик қуролдан Нью-Йоркда Украина ССР ваколатхонасининг ходими яшайдиган квартирага ўқ отилди. Натижада квартирага кириладиган эшик деразаси синди. Ҳодиса содир бўлган жойга полиция чақирилди.

Украина ССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси бу воқеани ваколатхона ходимларига психологик таъсир қилиш, уларнинг бу ерда туриш ва ишлаш шароитини чигаллаштириш мақсадини кўзловчи иғвогарлик деб билади. Нотада Америка томонидан келгусида бундай ҳаракатларга йўл қўймаслик, ваколатхона ходимлари ҳамда уларнинг оила аъзолари хавфсизлигини кучайтириш, айбдорларни аниқлаб, қаттиқ жазолаш юзасидан зарур чораларни кўриш талаб қилинади.

ДЕҲЛИ. Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон космос соҳасидаги самарали ҳамкорликни ривожлантиришнинг янги босқичига ҳозирлик кўрмоқда. Карнатака штатининг Бангалор шаҳрида Ҳиндистон космик тадқиқотлар ташкилоти (ИСРО) вакиллари билан совет «Главкосмос» олимларининг душанба куни бўлиб ўтган конференциясида 90-йилларнинг бошларида совет космик кемаси ичида ИСРО ишлаб чиққан датчиклар микротўлқин системасини синаб кўришга қарор қилинди. Учрашув якунлари юзасидан космик тадқиқотлардаги алоқаларни янада ривожлантиришга оид икки томонлама протокол имзоланди.

Ҳинд мутахассисларининг далолат беришича, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик миллий космик фанни ривожлантиришга бебаҳо ҳисса қўшади. Совет касбдошлари билан алоқалар туфайли Ҳиндистон олимлари орттирган тажриба уларга энг замонавий космик техникани ишлаб чиқиш имконини беради.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ташқи ишлар министрлиги ҳузуридаги парламент маслаҳат комитетининг Бош министр Ражив Ганди раислигида душанба куни бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Шри-Ланкадаги этник можарони бартараф этишга бағишланган Ҳиндистон — Шри Ланка битимини амалга ошириш масалалари муҳокама қилинди. Мажлис қатнашчилари муҳим битим рўёбга чиқарилаётганлигидан мамнуният изҳор этдилар.

(ТАСС).

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ ЗАРБДОР ИККИ ОЙЛИГИ ҚАНДАЙ ЎТМОҚДА

• *Мухбирларимиз бонг уради*

Сув қаёққа оқмоқда?

«СССР 60 йиллиги» совхозида бўлганимизда уч-тўрт бригадада ғўзалар бостириб суғорилаётгани устидан чиқдик. Қодир Жиянов бошлиқ бригадада икки жойда сув кўллаб ётибди. Пайкалдан тошиб чиққан об-ҳаёт йўл четларига чиқиб кетган. Мутахассислар секундига 20 метр сув исроф бўлаётганини айтишди. Ришат Шайимов, Усмон Бердиев бошлиқ бригадаларда эса маккажўхори сув остида қолган. Сувчилардан дарак йўқ. Оқава зовурга ташлаб қўйилган.

Ховос район суғориш тармоқлари бошқармасининг сувдан фойдаланиш бўлими бошлиғи У. Холмуродов таъжанг. Бригадирларга кесатиқ қилади:

— Сув қаёққа оқяпти?!

— Бир сафар эътиборсизлик қилибмиз. Бошқа такрорланмайди, — жавоб беришди улар.

Жавобни қаранг! Совхоз бош ирригатори Жуманазар Пиримқулов ҳам кўнгилчан чиқиб қолди. Акс ҳолда у айбдорларни дарҳол жазолаш масаласини кўтарган бўларди.

Тўрт-беш ҳафта илгари Меҳнатобод районидаги Охунбобоев номли совхоз бош ирригатори А. Бойбўтаев «бизга сув яхши етиб келмаяпти» деб арз қилганди. Лекин, совхозда сувдан фойдаланишдаги хўжасизликни кўриб ёқа ушлайсиз. Бир жойда бедазорлар сувсизликдан қақраб ётибди, бир жойда ғўза ва бошқа экинлар кўллаб қолмоқда. Совхознинг Б. Абдурасулов бошқарувчи бўлган биринчи бўлимида лотокдан оқаётган сув зовурга тушяпти.

— Сувчи бўшангроқ экан, тартибга чақириб қўямиз! — вазиятдан чиқмоқчи бўлди хўжалик бош ирригатори.

— Лотоклар яхши ремонт қилинмаган эди, мана оқибати! — баҳона қидирди бўлим бошқарувчиси.

— Озиб-ёзиб кечаси сув кўпроқ келиб қолган экан, уриб кетипти. Шунга шунча ваҳимами? — эътироз билдирди яна бири.

— Шу миробларга ҳам ҳайронсан: бир қарасанг, сувни ошириб-тошириб юборишади, эплолмай қоласан, бир қарасанг сув бермасдан сарсон қилишади. Уларга ҳам чора кўрадиганлар борми ўзи?! — куйинди сувчилардан бири.

— Гапнинг ўғил боласини айтсам, еримиз сал нобопроқ: бир томонини шўр босиб ётибди — сув лоп этиб пастга тушиб кетади, бир томони дўнг пешонага ўхшайди — сув чиқариш амри маҳол. Сувчига ҳам осон тутманг-да, ака? — қўшимча қилди яна бир сувчи.

Хўжаликларни айлансангиз, бундай баҳоналарни кўп эшитасиз. Лекин, экинзорлар этаги кўллаб сув бошқа ерларга, йўлларга оқиб ётгани билан ҳеч кимнинг иши йўқ.

Комсомол районидаги «Ипакчилик», Боёвут районидаги «Ғалаба» совхозларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин. Экин «сув, сув» деб нажот кутиб ётган чўл совхозларида исрофгарчиликка йўл қўйилаётгани катта ташвиш туғдиради. Меҳнатобод районидаги Ғ. Юнусов, Охунбобоев номли, Оқолтин районидаги «Фарғона», «Партия XXIII съезди» совхозларида, Ильич районидаги «Октябрь 60 йиллиги», Титов номли, Волков номли совхозларда сув исрофгарчилигига йўл қўйилмоқда.

Чўл зонасидаги кўпгина совхозларда вегитация мавсумига пухта тайёргарлик кўрилмаганлиги панд берди. Лотоклар вақтида ремонт қилинмаганлиги оқибатида суғориш пайтида катта исрофгарчиликларга йўл қўйилди. Область суғориш тармоқлари бошқармасининг сувдан фойдаланиш бўлими бошлиғи Анатолий Котишев мавжуд фактларга аниқлик киритиб, аҳволни шундай шарҳлайди:

— Айниқса, экин сувталаб бўлган июнь ва июль ойларида кўпгина исрофгарчиликка йўл қўйилди. Районлар белгиланган лимитдан уч процент кам сув олишганига қарамасдан жойларда хўжасизлик фактлари содир бўлди. Область бўйича сувдан фойдаланиш коэффициенти 0,97. Айрим районларда эса бу кўрсаткич яна ҳам паст: масалан, Оқолтин районида — 0,86 Меҳнатобод районида — 0,89.

— Хўш, сувдан фойдаланишдаги бундай хўжасизлик ҳолларини тугатиш учун қандай чоралар кўриляпти?

Саволимизга область сув ресурслари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Рустам Азаматов қуйидагича жавоб қилди:

— Апрель ойидан бошлаб то шу кунгача хўжаликларнинг 107 нафар айбдор шахсларига 8190 сўм миқдорида жарима солинди. Масалан, кейинги вақтда Сирдарё районидаги Ильич номли колхоз бригадири А. Сейфатов ва сувчиси В. Бипалиевларга — 50 сўмдан, Меҳнатобод районидаги Ҳамза номли совхознинг 6-бўлим бошқарувчиси С. Қаршиев, гидротехник К. Ерматовларга 100 сўмдан, сувчи М. Тожибоевга — 50 сўм, Комсомол районидаги «Ленинград» совхози бош ирригатори А. Эргашевга — 100 сўм, Ильич районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхози бошқарувчиси Х. Абдуллаев, бош ирригатор Б. Пардабоевларга — 100 сўмдан, бригадир Х. Холмуродовга 50 сўм миқдорида жарима солинди.

Шунча жарималардан кейин хўжаликларда сувдан фойдаланиш яхши йўлга қўйилгандир, деб ўйларсиз. Асло! Сув мутасаддилари ҳали тўланмаган жарималарга ишониб, актлар билан ўзларини овутиб юришибди. Сувдан фойдаланишдаги хўжасизлик эса давом этмоқда.

Ҳ. ХАЛИЛОВ.

Пушаймондан фойда йўқ

Амударё район пахтакорлари юбилей йилида 63,1 минг тонналик хирмон тиклаш мажбуриятини қабул қилишган. Хўш, бу мажбуриятнинг бажарилиши йўлида қилинаётган ишлар қандай?

«Партия XXII съезди» колхозида қишлоқ хўжалик экинлари, айниқса ғўза парвариши агротехника тадбирлари асосида ўтказилмоқда. Қатор ораларига ишлов беришда 34 та культиватор унумли ишлатилиб, озиқлантириш ва сув таратиш ишларида 145 киши фаол иштирок этяпти. Гектаридан 30—34 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган Й. Дўсанов, Ў. Қўллиев, Т. Собиров, К. Давлатов бош-

лияси ва исмидан бошқа ёзув кўрмадик.

— Бир ишловчи кунда қанча иш бажарганини қандай биласиз?

— ...

— Кунлик нормалар бажарилишининг ҳисоби-чи?

— ...

Механизатор К. Отабоев билан суҳбатлашганимизда у ўз иш нормасини ҳам, кунига неча гектар майдонга ишлов берганини ҳам билмаслиги аён бўлди.

Охунбобоев номли колхозда ҳам ишлар кўнгилдагидек, деб бўлмайди. Колхоз раиси Қувондиқ Иброҳимов билан суҳбатлашдик:

— Колхозга раис бўлганимга эндигина

Сув — ғўзанинг қони, жони дейишади. Шунинг учун ҳам ҳозир — ғўза парваришида зарбдор икки ойлик давом этаётган кезларда суғоришни оби-тобида ўтказиш айниқса, муҳим. Аммо хўжаликда катта-катта майдонлардаги ғўзалар чанқаб ётгани ажабланарли.

— Нега айрим карталар кўллатиб, айримлари чўллатиб қўйилган?

Бизнинг саволимизга РАПО мутахассислари — Р. Жуманов билан Й. Қутлимуротов шундай баҳона қилишди:

— Карталар текис эмас.

— Бу ҳақда илгари, чигит экилмасдан олдин ўй...

• *Фотоойнома*

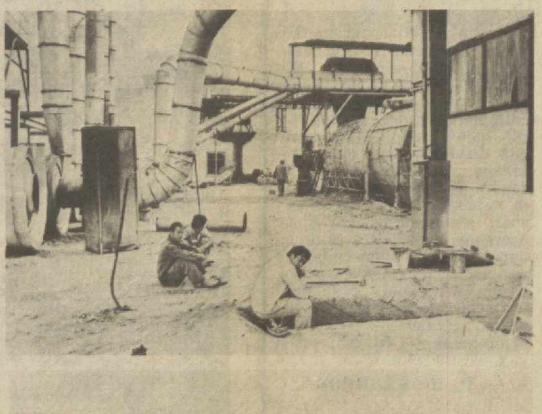

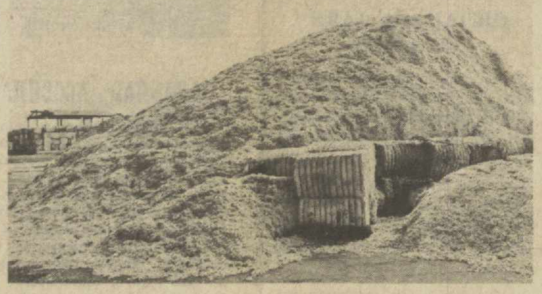

ВАҚТНИ БОЙ БЕРМАНГ!

Андижон области. Ҳадемай республикамизда пахта йиғим-терими бошланади. Бироқ «оқ олтин» мавсуми яқинлашиб қолганини Андижон районидаги 1-пахта тозалаш заводидагилар сезишмаётганга ўхшайди.

Графикка кўра, корхонада капитал ремонт июнь ойи охирларида туталланиши керак эди. Кейин бу муддатни яна бир ойга чўзишди.

Завод бош инженери Маҳаммаджон Фозиловдан бунинг сабабини сўрасангиз, у бинокорлик материаллари ва эҳтиёт қисмлар йўқлиги туфайли шундай бўляпти, деб жавоб беради.

— Уларни қаердан олишингиз керак?

— Область агросаноат комитети бинокорлик материаллари ва эҳтиёт қисмлари билан таъминлаши лозим.

Область агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари Эргаш Раҳимов ўз навбатида айбни Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига ағдарди. Гўёки, Госагропром лимитни бермаётган эмиш.

Суратларда: 1. Ҳеч ким ремонтга шошилаётгани йўқ.

2. Мана, бу пахталар бултурдан бери ётибди.

Р. Ашуров фотолари.

• *Шоиралар дафтаридан*

Қуёш кулгулари

Ижобатдир бугун боғлар тилаги,
Ўрикзор сочқилар сочар изларга.
Сара гулдастадек қизлар боради,
Кўклам ярашади қизларга.
Нозик кафтларини тўлдирган чигит,
Аста суртилади ҳумор кўзларга.
Қувончдан ҳансираб боғлайди умид,
Кўпчиб турган тупроқ қизларга.
Қуёш кулгулари жарангдор, асл,
Сингий бошлар нурлар кулча юзларга.
Бебошлик ҳам қилар гоҳида фасл,
Далалар суянар шунда қизларга.
Фикрлар кун каби узаяр, ўсар,
Хаёллар ўхшайди гул, ялпизларга.
Журъат, қудрат, суръат баравар —
Тонг билан эргашар қизларга.
Дурралар паноҳдир қирқта кокилга,
Салланса имкон йўқ нигоҳ узарга.
Сатрлар туғила борар кўнгилда,
Ўхшасайкин бу шеър ўша қизларга.

Замира РЎЗИЕВА.

Тинчликка имзо

Имзо чек, дўстим!
Токи бу имзонг,
Ўқ бўлиб қадалсин душман кўксига.
Ўт бўлиб кўринсин
бойлик ҳирси-ла,
Қонталашган
унинг мурдор кўзига.
Имзо чек, муқаддас оналар бахтин,
Покиза, осойиш қўриқлаш учун.
Имзо чек, урушда ўлган отангнинг
Мудҳиш тақдирини йўқлашинг учун!
Англасин,
Юраги тошдан йўнилган,
Ул совуқ ҳайкаллар
даҳшатли жазо —
Кутажагин имзоларнинг ортида.
Имзо чек,
ёйилсин қудратли садо!
Оппоқ тонглар нафасимиз бўғмасин
асло,
Кўкармасин гўдакларнинг қизил
лаблари.
Шўх йигит-қизларнинг сўнмасин бахти,
Имзо чек,
қўлингда «Тинчлик дафтари».
Бу шундай дафтарки, миллионлаб юрак
Муҳрини сақлайди оппоқ барида,
Дунё узра тинчлик учун
битилган ҳукм,
«Ҳукм вожиб!» қудрат турар
муҳрларнинг ортида
Имзо чек, сен ҳам бу имзонг,
Бирлашган қалбларнинг жажжи
халқаси.
Оппоқ элим оқлигини сақлаш — чун,
Халқачалар биргалашиб
бўлар ўқ ўтмас
«Тинчлик қалъаси».
Имзо чек, дўстим!

Зулфия СОДИҚОВА.

Она-заминга ўтинч

Мен каби не жонларга
Оналик қилган замин
Кўксига бошин қўйган
Туяр илиқ сут таъмин.
Она-замин дейману
Ўйлаб мунг, азобларинг.
Биз деб ёниб куйманиб
Тортилган асабларинг.
Ташвишлардан айланган,
Не тақдирлар бойланган,
Бошинг тиззамга олиб,
Вазмин тортиб, улғайиб,
Оналик этгум келур,
Аллалар айтгум келур.
Сен ҳам бир гал фарзанд
бўл,
Беғам, эркаклик не, бил—
Куйга тўлсин кенг дунё
Шукрона бўлсин бу то:
«Отам, онам фарзандим,
Жоним, таним фарзандим.
Сен бор экан дунёда,
Менга не ғам фарзандим».
Бас, етар энди ноланг,
Олам куйингга тўлсин.
Навбат ила ҳар боланг
Сенга ҳам она бўлсин.

Уллибиби ОТАЕВА.

ШАҲАРГА КЎЧГАН МАГАЗИНЛАР

Бухоро районида аҳолига савдо хизмати кўрсатишни такомиллаштириш керак

Ўтган якшанба куни Бухоро районидаги «Янги турмуш» колхозининг Туркон қишлоғида истиқомат қилувчилар магазин эшигига катта қулф осиғлиқ эканлигини кўриб таажжублanganлари йўқ. Ҳар ҳафта пайшанба ва якшанба кунлари магазиннинг шаҳарга кўчиб кетиши улар учун янгилик эмас.

Ўша куни район матлубот жамиятининг Мичурин номли совхоз марказидаги 8-магазини Савкарди қишлоғидаги 19-магазини, Қўшходим қишлоғидаги 30-магазини эшикларига ҳам қулф осиғлиқ эди.

Бухоро райони меҳнаткашлари қишлоқ магазинларининг ҳафтада икки кун шаҳарга кўчиб чиқишига кўникиб қолишган. Кўпчилик ҳолларда уларнинг ўзлари ҳам қанчалик олис бўлмасин зарур нарсани излаб, бозорда ташкил қилинадиган ярмарка сари йўл олишади. Бухоро шаҳри колхоз бозори атрофидаги бутун майдон ва катта йўл ёқасида қарийб бир километр масофада савдо қилаётган магазинларнинг деярли барчаси аслида қишлоқдан келган.

— Вазифаси қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатиш бўлган магазинларнинг область марказидаги бозорга келишини нима билан изоҳлайсиз? — суриштирамиз район матлубот жамияти правлениесининг раиси М. Ражабовдан.

— Гап товар обороти плани бу йил кескин ошириб юборилганида, — дейди у. — Бу йил планимиз бир варакайига 1 миллион 332 минг сўмга оширилди. Ваҳолонки бошқа айрим районларнинг бу соҳадаги плани пасайтирилди. Устига устак бу планни моллар билан таъмин этиш топшириғи атиги 73,4 процент бўлди. Мана шунинг оқибатида доимо планларни ошириб бажарадиган жамиятимиз биринчи ярим йиллик иш натижалари бўйича қолоқлар сафига тушиб қолди. Дам олиш кунлари аксарият аҳоли бозорга чиқиши сабабли кўпроқ савдо қилиб, планни бажариш учун сотувчиларимиз ҳам шаҳарга шошиладилар.

Райондаги магазинларни айланар эканмиз, савдо корхоналарида тиш ювиш пастаси, кир ювиш содаси каби кундалик эҳтиёж буюмлари кам сотилаётганлигига ишонч ҳосил қилдик. Ленин номли колхоз аъзолари Қуйикобдин қишлоғидаги 4-магазинда биринчи сорт ун доимо йўқлигидан нолишди. Хўш, қишлоқда новвойхона, магазинда ўн бўлмаса колхозчи нима қилсин? Аҳвол шундай бўлгач, матлубот жамияти биринчи ярим йилликда белгиланганидан 1 миллион 470 минг сўм кам савдо қилганига ажабланмаса ҳам бўлади.

Кўпгина савдо корхоналари биноси ночор аҳволда. «Янги турмуш» колхозидаги 6-магазин ўн йилдан буён катакдай хонага жойлашган. Бу хонага учта сотувчининг ўзи сиғсинми, ташриф буюрадиган харидорми? Янги магазин қурилиши эса тўрт йилдан буён поёнига етказилмаяпти.

Қишлоқларнинг атиги чорак қисми савдо тармоғи билан қамраб олинган районда катта-катта магазинлар қурилаётгани ҳам кишини ажаблантиради. Бу магазинларда 3—4 киши сотувчилик қилади. Харидор эса кўринмайди. Чунки буюмларнинг ассортименти кам. Раҳбарларнинг кўрсатмаси билан қишлоқ магазинларида нархи 100 сўмдан қиммат бўлган кийим-кечак, рўзғорбоп техника сотилмас экан. Шунинг учун қишлоқ меҳнатчиси телевизор, холодильник, кир ювиш машинаси, велосипед, мебель ашёлари ва бошқа қимматли буюмларни харид қилиш учун шаҳарга чиқади.

Оқибатда даладан чарчаб қайтадиган колхозчи мириқиб ҳордиқ чиқариш ўрнига зарур нарса илинжида район ва ҳатто область марказига қатнашга мажбур. Савдо ходимлари эса харидор излаб овора. Қишлоқма-қишлоқ, шийпонма-шийпон юриб меҳнаткашларнинг оғирини енгил қилиш учун ажратиладиган транспорт воситалари қишлоқ магазинини шаҳарга кўчириш билан банд бўляпти.

Эндиликда бундай усуллар билан қишлоқда савдо маданиятини ошириб бўлмайди. Магазин бўлмаган турар жойларда, барча аҳоли пунктларида кунига бир марта тушлик пайти ёки оқшомда кўчма дўкон келишига эришиш тўғрисида ўйлаш керак. Қишлоқ магазинларида аҳолидан олдиндан олинган буюртмалар асосида савдо қилишни йўлга қўйиш лозим. «Ўзбекбирлашув», область матлубот союзи бунинг учун қишлоқ савдо корхоналарини аравачали мопедлар, енгил машина тиркагичлари ва бошқа зарур ашёлар билан таъмин этиш, шу мақсадларга маблағлар ажратиш муаммосини ҳал қилишлари зарур. Эскирган инструкциялар билан бу муаммони ҳал қилиб бўлмайди. Матлубот ташкилотлари раҳбарлари ҳал этилмаган муаммоларни ечиш учун ишбилармонлик кўрсатишлари талаб қилинади.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

М. ЭСАНОВ,
Бухоро район халқ контроли комитетининг раиси.

Болалар кўнгли ранжимасин

Мактаблар мавсумга шайми?

Шу йилнинг 30 июнь куни Навбаҳорда муҳим воқеа юз берди. Районда биринчи марта Бешработ посёлкасида уч қаватли типовой мактаб биноси фойдаланишга топширилди. Демак, янги ўқув йилини 1-ўрта мактаб ўқувчилари барча қулайликларга эга бўлган янги билим масканида кутиб олишар экан, деб хурсанд бўлиш мумкин. Бироқ...

Орадан кўп ўтмай мактабда бўлдик. Таажжубки, қурувчилар ҳали ишларни давом эттиришаётган экан. Х. Хўжаев раҳбарлигидаги дурадгорлар бригадаси деразаларга ойна ўрнатяпти, қор-ёмғирда қолиб шакли бузилган ромларни тўғрилаяпти. Ҳовлини чангитиб трактор ер текислаяпти, мактабгача келтирилган шағаллар йўлда уюм-уюм бўлиб турибди.

Бино сифатсиз қурилганлигига доир фактни ҳар қадамда учратиш мумкин. Поллар текис қоқилмаган, тўшалган линолеумлар денгиз тўлқинига ўхшайди. Эшиклар яхши ёпилмайди...

210-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна катта прораби С. Қаҳҳоров бу каби камчиликларни инкор қилмайди. Айни чоғда уларни тугатиш учун жонкуярлик ҳам кўрсатмаяпти. Боиси мактаб биноси қурилишининг сифатли ёки сифатсизлигидан қатъи назар, давлат комиссияси уни қабул қилиб бўлган. Бунинг устига объектга ажратилган маблағлар ўзлаштирилган. Камчиликларни тугатиш учун эса ортиқча материал, ишчи кучи сарфлашга тўғри келяпти.

— Айб фақат бизда эмасда, — дейди прораб. — Буюртмачилар мажбуриятларини ўз вақтида бажаришмади. Мактаб фан кабинетлари, спорт зали учун жиҳозлар, инвентарлар билан ҳалигача таъминлангани йўқ. Бу бизнинг ишимизга халақит берди.

— Ҳақиқатан шундай, — унинг фикрини қўллаб-қувватлайди область капитал қурилиш бошқармаси бош инженери, комиссия аъзоси О. Тожиев. — Агар биз мактабни қабул қилмаганимизда уни жиҳозлаш ишлари ҳамон бошланмаган бўлар эди. Эндиликда бу масалалар билан директор шуғулланяпти.

Область халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари Н. Носиров бирталай телеграмма, қоғозларни кўрсатди. Юқори ташкилотлардан олинган бу ҳужжатларда мебель жиҳозларига берилган буюртмалар кечикиб бажарилиши билдирилган эди.

Хўш, айб ўзи кимда? Қурувчилар бинони сифатсиз қурганлиги аён. Боз устига объект муддатидан бир йил кейин топширилди. Лекин булар учун ҳеч ким жазолангани йўқ. Область капитал қурилиш бошқармасига эса мактабнинг ҳар томонлама сифатли қурилганидан кўра, қандай бўлмасин «планни бажаргани» афзалроқ. Муҳими, ҳисоб бераётганда юз ёруғ бўлса бас, қолгани бўлаверади-да.

Область ва район халқ маорифи бўлимлари эскичасига йўл тутишяпти. Улар мактаб қурилиши давом этаётган пайтда унинг қандай тикланаётганлиги билан қарийб шуғулланишмайди. Объект топширилаётгандагина ўз даъволарини айтишади.

1-ўрта мактабни қабул қилаётган пайтда район халқ маорифи бўлими мудири актга ҳеч иккиланмай имзо чекиб юборди. Оқибатда барча ташвиш, югур-югурлар мактаб директори Ж. Турсунов зиммасига тушди. У кун ора Навоий шаҳрига қатнайди. Область халқ маорифи бўлимига жиҳозлар, капитал қурилиш бошқармасига етишмаётган материаллар учун чопади. Қурувчилар бўлса унинг талабларига деярли эътибор беришмайди. Хуллас, мактабнинг сифатсиз қурилиши ва тўла жиҳозланмай қабул қилиниши туфайли бирталай муаммо ва камчиликлар ҳал этилмай келиняпти.

Райондаги «Гигант» совхози, «Зарафшон» колхози марказларида тикланаётган мактаб бинолари «соқоли оқарган» объектлар қаторига киради. Қурувчилар бу биноларни шу йил топширишга ваъда беришган. Бироқ айни кунларда қурилиш суръати ва сифати талабга жавоб бермаяпти. Аслида бошқача бўлиши мумкин ҳам эмас. Чунки уларни район марказидаги мактабни тиклаган 210-ПМК қуряпти.

Балки Навбаҳорда мактабларни ремонт қилиш ишлари яхши йўлга қўйилгандир. Афсуски, мавжуд 34 та мактабнинг атиги тўрттаси ремонтдан чиқарилибди, холос.

— Биз бундан бир ой олдин синф хоналарини пардоздан чиқарган эдик, — дейди 8-ўрта мактаб директори О. Ҳайитова. — Бўёқ йўқлиги учун пол, деразалар бўялмай қолди. Бунга кўп бўлса 300 килограммча бўёқ кетарди.

— Оталиқ ташкилоти ёрдам бермаяптими?

— Свердлов номли колхоз раҳбарлари ваъдани қуюқ қилишади. Амалий ишдан эса дарак йўқ. Ўтган йили ўқитувчилар ўз кучлари билан иккита синф хонаси қуришган эди. Устини ёпиш учун ёғоч-тахта сўраб, хўжаликка мурожаат қилдик. Ёрдам берамиз деб қайта-қайта сўз беришди. Кўриб турибсизки, ёрдам ҳалигача йўқ. Синфларнинг усти ёпилмай нураб боряпти.

21-ўрта мактабда ҳам аҳвол шундай. Умуман районнинг бошқа илм масканларидаги ремонт ишларини тугатишга ҳам ана шу сабаблар тўсқинлик қиляпти. Оталиқ ташкилотларининг аҳволини ҳам тушуниш мумкин. Уларнинг ўзи қурилиш материалларига муҳтож. Шундай экан, муаммони ҳал қилишнинг йўли борми? Бор. Шу йил июнь ойи бошида республика Министрлар Совети мактаб ремонти учун қурилиш материалларини савдо тармоқларидан сотиб олишга рухсат берди. Бироқ бу фармойиш ҳалигача район хўжаликларига етиб келгани йўқ. Навоий область ижроия комитетининг ўзида бу фармойишни ишлаб чиқишга бир ойдан ортиқ вақт сарфланди. Шу тариқа қимматли вақт бой берилпти, мактаблар ремонти эса кечикяпти.

Ўқув йилининг бошланишига қисқа вақт қолди. Болалар бу кунни катта ҳаяжон билан кутмоқдалар. Иш шу тариқа кетса, янги ўқув йилини янги мактабларда кутиб олишни таъминловчи мутасадди кишилар болаларга қай юз билан қарашади?!

А. ҚОРЖОВОВ.

• *Мақоламизни ўқиб*

Газетамизнинг шу йил 21 апрель сонида эълон қилинган «Иқбол» (Хотин-қизлар даврасн) саҳифасида шоира Турсуной Содиқованинг «Аёл» сарлавҳали мақоласи газетхонларда катта қизиқиш уйғотди. Шу мақола муносабати билан редакцияга кўплаб хатлар келди. Улардан айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

АЁЛ

АЁЛГА ТАЪЗИМ

Мақолани ўқиб ниҳоятда таъсирландим. Ҳеч эсимдан чиқмайди, 1945 йилнинг август ойида бир оёқ бўлиб фронтдан ўз қишлоғимга қайтиб келдим. Онам мени уйлантирмоқчи бўлдилар.

— Онажон, бир оёқ бўлсам, ким ҳам менга турмушга чиқишга рози бўларди, — дедим ўксиниб.

— Ундай дема, ўғлим. Сен ахир одамларни деб, Ватанингни деб қон тўкдинг. Қадрингга етадиганн чиқиб қолар, — далда берди онам.

Шундай одамлар топилди. Қишлоғимизда 40 йил ўқитувчи бўлиб ишлаган Жалил Йўлдошевнинг қизи Заврага уйландим. Мана 42 йилдирки иноқ яшаймиз. Ҳа, синглим Турсуной, сиз ёзганингиздек: «Рўзғор — истироҳат боғи эмас. Унда фақат гул кўтариб, розидил айтиб, қўлтиқлашиб юрмайдилар. Рўзғор эркакка ҳам, аёлга ҳам бир-бирига муносиб бўлиш учун бир умр ўз-ўзини тарбиялайдиган майдон!»

Мен инвалидман. Уй-рўзғор ишларида умр йўлдошим Завра эркаклар бажарадиган ишларни ҳам қилишга одатланди ва буни бирон марта ҳам юзимга солмади. У ҳатто мени олий маълумот олишимда ҳам катта ёрдам қилди. Шунинг учун ҳам уни чин аёл, бардошли аёл, уддабурон аёл, меҳнатсевар, вафодор аёл дея оламан. Ҳозир саккиз фарзандимиз, беш келинимиз бўлиб, ҳаммаси олий маълумотли. Биз эр-хотин эса фарзандларимиз ва невара-чевараларимиз борлиги билан бахтиёрмиз.

Н. АБДУНАЗАРОВ,
Самарқанд область, Большевик районн.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Оилавий тотувликни кенг маънода тушуниш керак. Тўғри, аёллардаги ширинсўзлик, меҳрибонлик, самимият улардаги энг яхши фазилат. Оиланинг тинч-тотувлиги, мустаҳкамлиги эр-хотин муносабатига боғлиқ бўлмай, шу оила аъзоларининг уларга бўлган муомалаларига ҳам боғлиқдир. Рўзғорнинг бутлиги-ю тинчлиги учун ҳамма тенг ва эркин бўлиши керак. Аёл кир ювганда ёки овқат пиширганда эр диванда чўзилиб телевизор томоша қилиб ёки газета ўқиш ўрнига аёлига ҳамкор, ҳамжиҳат бўлиб уй юмушларига ёрдамлашса нимаси ёмон?! Аксинча биргаликдаги маданий ҳордиқ, эртанги кун режасини тузишга вақт ва имконият беради. Аёллар ҳам эркаклардек давлат ишларида меҳнат қиладилар. Шундай экан, рўзғор юмушлари, ташвишлари фақат аёлнинг зиммасида бўлиши шартми?! Эркаклар аёлларнинг ширин сўзи-ю, меҳр-саховатига муштоқ экан, аёл ҳам ўз навбатида эркак киши меҳр-муҳаббатини кутади. Шуниси қизиқки, баъзида давлат ошхоналарида ширин таомлар пиширадиган ошпаз эркаклар негадир ўз оиласида ошхонага киришдан ор қиладилар. Жамоат жойларини тоза тутишга мутасадди йигитлар эса ҳовли-жойи, уйи ва уст-бошини тоза тутишга эътибор бермайдилар. Оила эр-хотин ўртасидаги самимият, хушмуомалалик, ўзаро ёрдам, ҳамжиҳатликдан янада мустаҳкамланади.

М. РАҲМОНОВА,
Бухоро.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН

Орага хиёнат аралашган оилада тотувлик, ширинсуханлик ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Ташкилотлар, идораларда аттестация ишлари олиб борилянти. Ана шунда ходимларнинг ахлоқ-одоби масаласи ҳам, албатта, эътиборга олиниши керак.

Р. УЗОҚОВА,
Моҳи-хосса.

БИР ОҒИЗ СЎЗ

Ҳақиқатан ҳам бир оғиз ширин сўз билан кишининг кўнгли тоғдек кўтарилади. Ёмон сўз эса кишини бир-биридан бездириб, жудо қилади. Аччиқ сўз, қўпол муомала туфайли бир-биридан ажралиб яшаётган ёшлар озмунчами? Ёлғизлик эркакка ҳам, аёлга ҳам душман. Ёлғизликни келтириб чиқарадиган ёмон сўзлар, иборалар-га қирон келсин. Яхши хулқ-одобни энг яқин кишимизга яхши муомаладан бошлайлик.

Т. ТУХТАЕВ,
Тошкент области.

ҲАММАГА ДАХЛДОР

«Аёл» мақоласи таъсирли ёзилган. Унда инсонга, хусусан хотин-қизларга хос бўлган энг яхши фазилатлар ўз ифодасини топган. Очиғини айтганда булар биз эркаклар аёл кишида кўришни истаган энг чиройли иффат, назокатлардир. Мақолада инсон одоби билан боғлиқ кўтарилган масалалар хотин-қизларгагина эмас, эркакларга ҳам дахлдордир.

М. ЖЎРАЕВ,
Андижон области.

ҚАЛИН ҚАДРНИ ОШИРАДИМИ?

Бизнинг Хоразм шароитида 15 минглаб пул сарфлаб, катта сўмда қалин тўлаб келин туширилади. Келинга инсон сифатида эмас, сотиб олинган буюм ёки чўри сифатида қараладиган ҳоллар ҳам бор. Келин тушган хонадоннинг энг кичик аъзоси ҳам унга нисбатан худди шундай муносабатда бўлади.

Келинни олгунча оила аъзолари психологиясида келинга нисбатан нохуш кайфият туғилиб қолади. Буларнинг ҳаммаси тўй ҳаракати учун оила аъзоларининг паст тушиб, баланд чиқиб қийналиши натижасидир. Шундай экан, оила аъзолари ўртасига раҳна соладиган данғиллама тўй кимга керак? Ахир бола-чақа учун қилинадиган орзу-ҳавас уларнинг келажакда турмушлари яхши бўлиши ниятида амалга оширилади-ку. Турмушга аччиқлик соладиган урф-одатлардан воз кечиш керак. Қалин — қадрни оширмайди, балки инсон қадр-қимматини ерга уради.

Р. ИШНАЗАРОВА.

ОИЛАНИНГ ТАЯНЧ НУҚТАСИ

Бахт оиладан бошланади. Биз йигитлар ажойиб онахонларимиз, опахонларимиз, сингилжонларимиз, турмуш йўлдошларимиз билан беҳад фахрланамиз. Аёл гулдек нозик, унинг ўзи ҳам, табиати ҳам гўзал бўлмоғини истаймиз. Ҳаётда кўп нарсалар аёлларга боғлиқ.

Тотувлик бор оиладан касаллик ҳам, бахтсизлик ҳам узоқлашади. Ҳеч қандай жароҳат маънавий жароҳатдек киши организмига кучли таъсир қилмайди. Фараз қилайлик, оилада арзимаган нарсадан келишмовчилик келиб чиқди. Аёлнинг ҳам, эркакнинг ҳам бутун фикр-ўйларини мана шу нохушлик чулғаб олади. Организмимизни бошқарадиган асаб системамиз зўриқади. Юракка, овқат ҳазм қилиш фаолиятига салбий таъсир кўрсатади.

Машҳур физик олим Архимед: «Ернинг таянч нуқтасини топиб берсангиз ерни силжитаман» — деб ричагнинг қанчалик кучга эга эканлигини ифодалаган эди. Мен аёлларимизни ричагнинг қудратли кучини ҳис қилган ҳолда оиланинг таянч нуқтаси бўлишларини истардим. Шундагина оиланинг ричаги қудратли кучга айланади.

Йигитларимизнинг ирода кучи эса ҳар хил оилавий икир-чикирларни, жароҳатли сўзларни енгиш учун эмас, балки мамлакатимизнинг моддий техника базасини яратиш учун сарфланиши керак.

Қ. ТОЖИЕВ,
Қарши шаҳри.

ТАЛАБЛАР АСОСИДА

Қашқадарё область шаҳар ва районларида аҳолини дори-дармонлар билан таъминлаш яхши йўлга қўйилмоқда. Бу ерда 19 та ахборот-справка кабинети ишлаб турибди. Ўтган йили қишлоқ жойларда 7 та дорихона фойдаланишга топширилди. Ўндан зиёд дорихона эса янги биноларда иш бошлади. Уларнинг моддий техника базаси мустаҳкамланди. Фельдшерлик-акушерлик пунктларида дорихона постлари ишламоқда. Беморлар шу ернинг ўзида медицина кўригидан ўтадилар ва зарурат бўлганда дори-дармонлар билан таъминланадилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлиғини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг Асосий йўналишлари» лойиҳасида ҳам аҳолини дори-дармонлар билан таъминлашга алоҳида эътибор берилган. «Врачлар ва провизорлар тайёрлашнинг якунловчи босқичи бевосита замонавий, энг янги медицина техникаси билан жиҳозланган муассасаларда ўтказилсин».

Қарши шаҳридаги 72-дорихонада ҳам меҳнат ва уруш ветеранларига намунали хизмат кўрсатилмоқда. Бу ерда дорихона ходимлари беморларнинг уйларига дори-дармон етказиб бермоқдалар.

Суратларда: фармацевт С. Ҳидоятова Улуғ Ватан урушининг 1-группа инвалиди М. Асташкиннинг уйига дори-дармон етказиб бермоқда. Фармацевт Г. Отабоева дори-дармон тайёрламоқда.

В. МОЛГАЧЕВ фотолари.

ИЗЛАРИНИ ИЗЛАЙМИЗ

● Яқинда хизмат юзасидан Украинага бордим. Поездда менга бир киши рафиқаси билан ҳамроҳ бўлди. У Ўзбекистондандлигимни билгач, мен ҳам ўзбекман, фамилиям Шарипов деди ва ўз тақдири ҳақида гапирди.

У 1943 йилда Винница шаҳрида туғилган. Онаси София Фомовна Ғаффор Шарипов билан Винница атрофида партизанлар орасида танишганлар. 1943 йилда улар ўғил кўришган. Уни Николай деб аташган. Кейинчалик Шарипов партизан ҳаракатидаги тўқнашувларда ҳалок бўлган. Николай Шарипов отаси Ғаффор Раҳматович Шариповнинг қариндош-уруғларини изламоқда. Унинг адреси: Инд. 286000. Винница шаҳри, Котовский кўчаси, 36-уй, 5-квартира. Н. Шарипов.

А. АҲМЕДОВ.

* * *

● Мана, Улуғ Ватан уруши тугаганига 42 йил бўлди. Отам Иван Александрович Горохов Карелия фронтида қатнашган. У 32-ўқчи чанғичилар бригадасида командирлик қилган. Ўзбекистонлик Собиржон Хушмирзаев эса отамга ординарец бўлган. Урушдан сўнг отам жанговар дўстларининг кўпчилигини излаб топди. Лекин унга дўсти Собиржон билан учрашиш насиб этмади. Отамнинг айтишича, Собиржон ака урушдан олдин Тошкентдаги мактаблардан бирида ўқитувчилик қилган. Собиржон акани топишда ёрдам берарсизлар деган умиддаман.

Борис ГОРОХОВ, 700022, Тошкент — 22, Ивановолик тўқимачилар кўчаси, 18-уй, 32-квартира.

* * *

● Ҳурматли уруш ветеранлари, орангизда менинг акам Валентин Анисимович Ельчаниновни билганлар борми? У 1914 йилда туғилган, армияга Қўқон шаҳридан чақирилган. Дастлаб Тошкентда хизмат қилган, кейин фронтга кетган. 1943 йил августида бедарак йўқолган. У марказий от-арава буюм омборхонаси (НКО № 168) транспорт бўлими бошлиғи бўлган. Акамни таниганлар қуйидаги адресга ёзишларини илтимос қиламан: 460014, Оренбург шаҳри, Ивановский переулок, 39-уй, 2-квартира.

З. А. ПИШУГИНА.

* * *

● 44 йилдан буён отам лейтенант Петр Иосифович Якимовнинг тақдирини аниқлай олмаймиз. У 126-алоҳида разведка ротаси командири ўринбосари бўлган эди. 1942 йилда Сталинград ҳимоясида қатнашган.

У ўзининг 1942 йил 17 сентябрда ёзган сўнгги хатида тўрт кеча-кундуз мижжа қоқмай Сталинградни ҳимоя қилишгани, ўша куни бўлим жангчилари фашистларнинг 38 танки, 2 самолётини йўқ қилганликлари, 16 сентябрь куни душманнинг танк полки командирини асир олганликларини маълум қилган эди. Шу нарсага умид қиламизки, эҳтимол отамни таниганлар бордир. Улар ўзлари ва отам ҳақида хабар қилишар.

Адресимиз: 653033, Кемерово области Г. Прокопьевск, Яворский кўчаси, 22—50 В. П. Ковальчук.

ҚАЛЪАЖИҚ НЕГА ҚАРОВСИЗ?

У чинакам шифо маскани бўлсин

Боғот районининг жанубий томони Қорақум этаклари билан туташ. Шу манзилдан макон тутган ва ҳозиргача сақланиб қолган қадимий қўрғон Қалъажиқ деб аталади.

Ҳа, Қалъажиқ — очилмаган қўриқ. У маданий ва тарихий ёдгорликлар рўйхатига киритилган бўлса ҳам ҳали пухта ўрганилмаган. Қалъанинг тарихини етарли даражада ўрганиш, муҳофаза зонасини белгилаш юзасидан Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг илмий-тадқиқот лойиҳа институтига буюртма берилган. Масаланинг бу томони министрликка ва лойиҳа институтига ҳавола. Биз кўҳна қалъа билан боғлиқ бошқа баъзи муаммолар хусусида фикр юритмоқчимиз.

Ёз пайтида бу ерда бўлсангиз, одатдан ташқари манзарага дуч келасиз. Тумонат одамни кўриб, катта бозорми ё оммавий сайилмикин дейсиз. Қалъа девори ёнидаги майдонлар машиналарга тўлиб кетади. Айниқса, шанба, якшанба кунлари чодирларга, мувaққат шийпонларга одамлар сиғмайди. Нимасини айтасиз, савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат тармоқлари ва дорбозлар ҳам шу ерда.

Қалъажиқ жозибаси одамларни бунчалик ўз оғушига тортиши бежиз эмас. Кишилар бу масканга дам олиш билан бирга дардга дармон илинжида ташриф буюришади. Қўрғоннинг кунчиқар томонидаги кўл туз конидан қолишмайди. Шўр сувга чўмилиш, балчиқдан фойдаланиш туфайли шифо топганлар озмунча дейсизми? Кўл атрофида қум барханлари эшилиб ётибди. Жазирама қуёш тафтидан қизиган қумга кўмилиш бел, оёқ ва бўғинларнинг оғриқларига даво эканлиги маълум.

Қалъажиқдаги табиий шифохонанинг беминнат хизматидан ҳар йили минг-минглаб одамлар фойдаланишяпти. Табиат гўзаллигидан баҳра олишга, сайр-томошага муштоқ ёш-яланглар, соппасоғ кишилар кўл соҳилида тўпланишади, уларнинг орасида ишқибозлар ҳам йўқ эмас.

Аслини олганда, бу ерда замонавий шифохона йўқ, битта ҳам штатли медицина ходими ишламайди. Табиатнинг ўзи яратган шифо макони бор, холос. Афсуски, табиий эҳсондан фойдаланишда тартибсизлик, ўзбошимчалик ҳукм сурмоқда. Даволанишга келганларга на малакали тиббий хизмат, дам олувчиларга на қулай шароит бор. Ҳар ким ўз билганини қилади. Одамларнинг аксарияти тузли сув ва қумдан қайси касалликларни даволашда қандай фойдаланиш кераклигини билмасалар ҳам, процедураларни бир-бирига тақлидан бажаришади.

Баъзан соғликка зарар келтирувчи кўнгилсиз воқеалар ҳам юз беради, шундагина врачлар пайдо бўлишади.

Энг ёмони шуки, санитария ва гигиена талабларига бутунлай зид манзара кўриниб турилса ҳам, бу аҳволга лоқайд қаралмоқда. Қўйлар сўйилади, дошқозонларда ош дамланади, ноз-неъматларга тўла дастурхонлар ёзилади. Қўйлар ва паррандаларнинг ичак-човоқлари, суяклар, овқат қолдиқлари, консерва қутилари, бўшаган шишалар дуч келган ерда қолиб кетади, атроф-теварак ифлосланади. Тозаликни назорат қилувчи жавобгар киши бўлмаган, санитария қоидаларини бузганлар дакки ейишмайди.

Ўз-ўзидан шундай савол туғилади:

— Қалъажиқ эгасизми?

— Йўқ, ундай эмас. Бу ерда анча-мунча ишлар қиляпмиз. Палаткалар қуриб қўйибмиз, дам олиш учун керакли буюмларни ижарага берамиз, мижозларга билет сотишни йўлга қўйдик. Ўтган йилги мавсумда 15 минг сўмга яқин пул давлат кассасига топширилди. Бу йилги ишларимиз ҳам чакки эмас, — деди Боғот районидаги прокат участкаси бошлиғи К. Жуманиёзов.

Маълум бўлишича, «Облфотопрокатразнобыт» бирлашмасининг район участкаси Қалъажиқ учун жавоб берадиган мутасадди ташкилот экан. Районнинг савдо, умумий овқатланиш тармоқлари бу объектда хизмат кўрсатишни ўз зиммасига олишган.

Аммо, булар етарли эмас. Қалъажиқда меҳнаткашларнинг даволаниши ва дам олишини уюштирадиган, раҳбарлик ва назорат учун масъул бўлган ягона ташкилот керак. Касаба союзлари область совети бу вазифани ўз устига олса, мақсадга мувофиқ бўларди. Зеро, табиатнинг гўзал шифохонасини қаровсиз қолдиришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Одамлар билан суҳбатлашганимизда, шундай мақбул таклифни ўртага қўйишди: Қалъажиқда дам олиш ва соғломлаштириш комплексини барпо этиш, яъни санаторий ташкил этиш керак. Бу жуда қулай, унчалик қимматга тушмайди. Шифобахш манбалар шу ернинг ўзида. Туз, балчиқ, қум билан даволайдиган кабинетлар очиш, физиотерапия станцияси ташкил этиш жуда зарур. Даволаш комплекси спорт иншоотларини ҳам ўз ичига олади, албатта. Бу зонада кўллар, очиқ майдонлар, югуриш, сузиш, от чопиш пойгаси учун ўнғай жойлар кўп.

Райондаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар кучи билан яратилган дам олиш зонаси ҳам шу ерда. Ҳар бири икки-уч хонадан иборат дам олиш уйлари қурилиб, обод ва кўкаламзор қилинган. Лекин уларда маданий ҳордиқ чиқариш учун тўла шароит яратилмаган. Очиғини айтганда, сўлим масканлар ҳувиллаб турибди.

— Агар санаторий ташкил этилса, кўл соҳилларидаги тарқоқ оромгоҳлар бир марказга бирлашиб, улардан доимий фойдаланиш мумкин бўлар эди — деди, Боғот район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қутлимуродов.

Қалъажиқда замонавий шифохона бунёд этиш масаласи ижобий ҳал этилади, деган фикрдамиз. Касаба союзлари область совети, соғлиқни сақлаш бўлими бу жабҳада жонкуярлик кўрсатишлари зарур.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: сиёсий иқтисод (иқтисод фанлари доктори ёки кандидати), умумий тилшунослик, немис тили лексикаси ва стилистикаси (филология фанлари доктори ёки кандидати), испан тили (филология фанлари кандидати ёки катта ўқитувчи), инглиз тили факультетида рус тили ва адабиёти (педагогика фанлари кандидати, доцент), француз ва немис тиллари факультетларида рус тили ва адабиёти, немис тили фонетикаси, француз тили грамматикаси ва тарихи, кечки ва сиртқи факультетларда француз тили, кечки ва сиртқи факультетларда рус тили (филология фанлари кандидатлари);

катта ўқитувчи (филология фанлари кандидати), **ўқитувчилар** (2): инглиз тили факультетида рус тили ва адабиёти;

доцент: кечки ва сиртқи факультетларда француз тили (филология фанлари кандидати);

ўқитувчилар: кечки ва сиртқи факультетларда француз тили (ярим ставка), инглиз тили фонетикаси ва фонологияси, тайёрлов бўлимидаги тиллар кафедрасида француз тили.

КОНКУРС МУДДАТИ — 18 сентябргача

Адрес: 700115, Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй, кадрлар бўлими.

●

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси (ВАСХНИЛ)нинг
ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИ
ВАКАНТ ВАЗИФАГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта ўқитувчи: чет тиллар (инглиз тили) — ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг 1-чет тиллар кафедраси.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй, 16-хона.

●

СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети
Меҳнат илмий-тадқиқот институтининг
ЎЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ
вакант вазифага
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир: меҳнат коллективларини шакллантириш ва ривожлантиришнинг социал иқтисодий самарадорлиги сектори (иқтисод фанлари кандидати);

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб икки ҳафта.

Адрес: 700195, Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 4-уй.

Тошкент давлат медицина институти ректорати, партия комитети, касаба союз комитети ва 2-даволаш факультетининг ЛОР касалликлари кафедраси коллективи кафедра ассистенти, медицина фанлари кандидати И. М. Мусаевга отаси

Мусохон ФАЙЗИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг Республика ўқув-методик кабинети коллективи кабинет бош бухгалтери Р. А. Абдураззоқовага онаси

Улмасхон АБДУРАЗЗОҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — «Асли болаликдан». Бадиий фильм. 11.00 — Ҳайвонот оламида. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — ...16 ёшгача ва ундан каттала. 17.35 — «Сувнинг қиймати». 18.30 — «Нафосат йўллари». 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Дунё ва ёшлар. 20.10 — «Тиш докторининг саргузаштлари». Кинокомедия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Давлат марказий концерт залида. 23.55 — Дунё воқеалари. 00.10 — Ҳужжатли фильм.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 9.50 — Шахмат мактаби. 10.20 «Оҳ, сен, сўнгги муҳаббатим». Фильм-концерт. 11.05 — Киноафиша. 11.50 — Ҳужжатли фильм. 12.20 — Испан тили. 12.50 — Мультфильм. 13.00 — «Олдаги воқеа». Бадиий фильм. 14.45 — Зелена Гурада болалар қўшиқлари фестивали. 15.35 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.40 — Ритмик гимнастика. 19.10 — «Бир полк созандалари». Бадиий фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Сув спорти. Европа чемпионати. 21.30 — Время. 22.15 — Сув спорти. Европа чемпионати. Чим хоккей. Европа чемпионати. Футбол. «Зенит» — «Спартак» 00.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — «Салом, кичкинтойлар!». 7.30 — Ахборот. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — Телефильм. 8.20 — Болалар учун фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Телефильм. 18.15 — «Ёшлик». 19.00 — Сифат — бош мезон. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — «Пахтачилик: тажриба ва муаммолар». 20.30 — Ахборот. 20.50 — ЎзССР Давлат телерадиоси хор коллективининг концерти. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Оила мактаби». 22.40 — «Саҳна усталари». Аброр Ҳидоятов.

УзТВ-II. 19.25 — «Пионер телетайпи». 19.35 — «Йўлбарс». Бадиий фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Шаҳар юмушлари ва ташвишлари. 21.30 —